

# Vaduguns

Otrdiena ● 2016. gada 22. marts

CENA abonentiem 0,53EUR  
tirdzniecībā 0,65EUR

Izcīna godalgas

11.



## Īsziņas

### “Vaduguns” iznāks 24.martā

Tuvojoties Lieldienām, laikraksta nākamais numurs iznāks 24.martā. Aicinām iesniegt reklāmu un sludinājumus līdz 23.marta plkst. 13.00.

### Mūspusē talkas nav pieteiktas

Līdz šī gada Lielajai Talkai palicis vēl nedaudz vairāk nekā mēnesis, bet darbs pie sakopšanas aktivitātēm sācies jau visā Latvijā. Īpaši aktīvi šobrīd risinās piegružoto vietu apzināšana - Lielās Talkas kartē atzīmētas jau vairāk nekā 80 vietas, kuras vēlams sakopt 23.aprīlī. Tiesa, Ziemeļlatgalē pagaidām neviens talka nav pieteikta.

### Kopsolī ar vidzemniekiem

Pagājušās nedēļas nogalē 21 Vidzemes pašvaldība ar parakstu apliecināja savu apvienošanos kopīgam darbam ar atkritumu apsaimniekošanas uzņēmuma “ZAAO” Latvijas simtgadei veltītajā iniciatīvā “Cilvēkam un videi”. Iniciatīva paredz apvienot vidzemnieku gudribu, idejas, resursus un darbaspēku, lai līdz 2018.gada 18.novembrim kopīgiem spēkiem Vidzemē paveiktu 100 labus darbus vides sakārtošanas un pilnveidošanas jomā. Interesanti, ka starp Vidzemes pašvaldībām ir arī Balvu, Viļakas un Rugāju novadi. Tāpat tiek prognozēts, ka iniciatīvai tuvākajā laikā pievienosies arī Baltinavas novads.

### Izsludina konkursu

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs izsludinājis vizuāli grafisko konkursu jauniešiem “Es savai skolai”. Tā laikā skolēni un studenti aicināti iesniegt zīmējumus, fotogrāfijas, tekstu, gleznojumus, kā arī jebkurā cita veida tehnikā veidotus vizuāli attēlojamus darbus, kuros pausta godīguma, taisnīguma un ētiskas rīcības ideja. Konkursa darbi jāiesniedz līdz 6.aprīlim.

### Aicina uz Zaķu skrējiņiem

24.martā mūspusē notiks divi Zaķu skrējiņi. Plkst. 7.30 Rekavas vidusskolas sporta laukumā notiks Zaķu rīta kross, bet plkst. 10.00 Balvu pilsētas parkā interesenti aicināti gan uz Zaķu rīta rosmi, gan Zaķu maratonu.



● Katrs solis ved tikai augšup 22 gadu vecumā klūst par uzņēmēju

● Iepazīst arī kā vienkāršu cilvēku  
Portretfilma “Dvēseļu gans”



## Piemīn izsūtītos

**Sniegputenis, 2016.gada 21.marts.** Vecumu pagasta kultūras pasākumu organizatore Jolanta Vrubļevska un vītolniece Ilona Bukša klātesošajiem atgādināja, ka pirms 67 gadiem Vecumu stacijā stāvēja ešelons pie ešelona ar lopu vagonos sadzītiem cilvēkiem: “Viņi devās pretī neziņai, pretī iznīcībai.” Šī gada vasarā, kā atklāja Viļakas novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs, šeit taps jauna piemiņas zīme.

Edgars Gabranovs

**Pirmdien Vecumu stacijā pieminēja komunistiskā genociða upurus. Šogad Latvijas iedzīvotājiem dramatiskā diena – 25.marts, kad visā valstī pacelsim sarkanbaltsarkanos karogus ar sēru lenti, būs vienlaikus ar Lielo Piektienu. Viļakas novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs, pieminot, kuri neatgriezās, uzsvēra, ka, velkot paralēles ar 1949.gada notikumiem, arī mūsdienās diemžēl cilvēks cilvēkam dara pāri. “Klusajā nedēļā, arī Lieldienās atcerēsimies gan Kristus ciešanas, gan deportēto cilvēku ciešanas,” aicina viņš.**

Pieminot izsūtītos, Stānislavs Pužulis atklāja, ka pirms 67 gadiem viņam bija trīspadzīt gadi: “Uz Omskas apgabalu izsūtīja tēvu, mani un māsu, bet mamma ar jaunāko māsiņu tolaik atradās slimnīcā. Viņas palika Latvijā, tiesa, kad jaunākā māsiņa nomira, mamma pēc trīs gadiem pati devās uz Sibīriju, lai būtu kopā ar ģimeni.” Jautāts par pārdzīvoto, St.Pužulis atzina, ka grūtākie bijuši pirmie gadi, kad līdzpaņemtās mantas nācās pārdot, lai nopirktu kaut ko ēdamu:

“Vēlāk bija vieglāk, jo vietējie sibīrieši, tostarp priekšnieki, iepazīstot mūs, saprata, ka neesam nekādi ļaundari vai noziedznieki. Man stāstija, ka kāds večuks, redzot vagonus ar izsūtītajiem, noņēmis cepuri un izbrīnīts jautājis: “Vai tad tie var būt bandīti?” Pēckara gados nevienam nebija viegli, tomēr vietējie ļaudis mums palīdzēja, cik varēja. Par Sibīriju un sibīriešiem ir visjaukākās atmiņas.”

Pēc Vecumu stacijas apmeklējuma piemiņas pasākums turpinājās Viļakas novada Kultūras un radošo industriju centrā. Zimigi, ka visu martu tur skatāma novadnieka Valda Buša gleznu izstāde. Novada vadītājs S.Maksimovs atgādināja, ka V.Bušs brivprātīgi devās izsūtījumā: “Tas ir skaists mīlestības stāsts par to, kā uz Tālajiem austrumiem izveda viņa mīloto meiteni, un Valdis, pārtraucot studijas Mākslas akadēmijā, pats devās uz Sibīriju. Gribas pajautāt, cik daudzi no mums būtu gatavi tā rikoties mīlestības vārdā? Gleznotājam šis solis radīja arī sekas, proti, viņam neļāva pabeigt studijas pēc atgriešanās dzimtenē. Kāpēc? Iemesls - precības ar represēto. Viņa dzivesstāsts visticamāk atspoguļojas viņa mākslā, kurā redzamas gaišas un spilgtas krāsas. Gleznotājs nekļuva nežēligāks, viņš centās saskatīt pozitīvo un skaisto!”



“Lobs bei puika myusu Jezups”.

4. lpp.



Brīvlaika aktivitātēs Balvu Bērnu un jauniešu centrā.

6. lpp.

## Vārds žurnālistam

Irēna Tušinska

Jāteic nesen masu informācijas līdzekļos, tostarp laikrakstā "Vaduguns", atspoguļotā civilīeta par Balvu novada domes deputāta Ivana Baranova deputāta pilnvaru anulēšanu sakarā ar to, ka viņam nav pietiekamu valsts valodas zināšanu, manī raišķa divējādas izjūtas. No vienas puses - pilnīgi piekrītu, ka deputātam valsts valoda ir jāzina. No otras - jāņem vērā, ka šis cilvēks ir daudz vairāk izdarījis sava novada iedzīvotāju labā nekā dažs labs latviešu valodas pratējs. Pateicoties viņa aktivitātēm un pūlēm, Balvos atkal ir skaista pareizticīgo baznica, noslēgti Balvu novada un Pleskavas pašvaldību sadarbības līgumi un izdarīti citi labi darbi. Lai kā mēs vēlētos neakcentēt faktu, ka mūspusē dzīvo ļoti daudz krievvalodigu cilvēku, jāatceras, ka vairums no viņiem arī ir Latvijas patrioti, tomēr nespēj vienaldzīgi noraudzīties, kā viņu ievēlētam deputātam atņem pilnvaras. Pati personīgi esmu dzirdējusi, ka krievi Latvijā dzīvot nav viegli un, iespējams, daudziem šis gadījums kalpos par vēl vienu apliecinājumu, ka viņus šeit vajā. Taču šādam apgalvojumam negribu piekrit, bet varu izteikt tikai nožēlu, ka tik uzņēmīgs un gudrs cilvēks kā Ivars Baranovs nepapūlējas apgūt vai vismaz izrādīt vēlmi apgūt valsts valodu, jo viņš nav vienkāršs iedzīvotājs, bet gan valsts varas pārstāvis. Un ir dīvaini, ja cilvēks, kurš pārstāv valsti, nesaprot tās valodu...

## Latvijā

**Ukrainas investori lemj par Liepājas metaurgā rūpniecības konservāciju.** Ukrainas investori "KVV Group" atzina, ka spiesti pieņemt lēmumu par AS "KVV Liepājas metalurgs" rūpniecības konservāciju. Šādu lēmumu "KVV Group" vadība pieņēmusi, nēmot vērā to, ka saglabājās ilgtermiņa negatīvie faktori, kas rada šķēršļus uzņēmuma darbībai - pasaules metalurgijas tirgu pārņēmīs krīze, parādsaistības nodrošinātajiem kreditoriem un valsts neieinteresētība sniegt atbalstu nozarei.

**Liepājā atklāj vērienīgu nelikumīgā alkohola ražotni.** Valsts policijas Liepājas iecirkņa darbinieki 16.marta vakarā kādā privātpašumā Liepājas pilsētā atklāja vērienīgu nelikumīgā alkohola ražotni. Notikuma vietā policija atsavināja nelegālā alkohola ražošanas aparātu, 248 litrus kandžas, kā arī aptuveni 2400 litrus brāgas. Minētajā privātpašumā atrada un konfiscēja arī 2180 gabalus dažādu marku tabakas izstrādājumu bez Latvijas Republikas akcīzes marķējuma.

**Divpadsmit gadījumos konstatē neatbilstības "zaļā iepirkuma" prasībām.** Pārtikas un veterīnārais dienests (PWD) šogad sabiedriskās ēdināšanas un pārtikas piegādes uzņēmumos ir veicis 13 pārbaudes, lai pārliecīnatos par ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanai izmantoto produktu atbilstību "zaļā iepirkuma" prasībām, un 12 gadījumos ir konstatētas neatbilstības. PWD ir konstatējis, ka uzņēmumi nereti ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanai izmanto nevis bioloģiskās lauksaimniecības, nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas vai lauksaimniecības integrētās audzēšanas prasībām atbilstošus dārzenus, graudaugus, piena un gaļas produktus, svaigu gaļu, bet gan citus - "zaļā iepirkuma" prasībām neatbilstošus pārtikas produktus.

**Gulbenē no degošas ēkas izglābj cilvēkus.** Valsts ugunsdzēsibas un glābšanas dienests ceturtienas rītā saņēma informāciju, ka Gulbenes novada Stradu pagastā deg dzīvojamā māja un no tās nevar izķīlēt cilvēki. Pēc desmit minūtēm ugunsdzēsēji bija notikuma vietā un no ēkas otrā stāva ar kāpņu palīdzību izglāba divus cilvēkus, kurus nodeva medīkiem. Liesmas ir skārušas ēkas jumtu visā tā platībā - kopumā 300 kvadrātmētru platībā.

(Ziņas no interneta portāliem [www.tvnet.lv](http://www.tvnet.lv), [www.delfi.lv](http://www.delfi.lv))

## Uzņēmējdarbība

# Biznesa partnerus meklē Ķīnā

Zinaida Loginā

**Pirms kāda laika uz starptautisku izstādi Ķīnā, Guandžou pilsētā, ar domu meklēt sadarbības partnerus savam uzņēmumam SIA "Čivix" aizbrauca IVARS un LAILA SAIDES.**

Guandžou ir daudzmiljonu pilsēta, viena no lielākajiem Ķīnas reģionālās ekonomikas centriem, un tur notiek izstādes, kurās ierodas uzņēmēji no visas pasaules. Tā kā uzņēmuma SIA "Čivix" galvenā darbības joma ir skatuves mobilās sistēmas - apskaņošanas un apgaismošanas iekārtas, aprīkojums un citas, Ivars Saide sadarbības partnerus Ķīnā meklē jau krietnu laiku.

### Izstāde - liela un iespaidīga

"Sākotnēji sadarbojos ar dažādiem Eiropas uzņēmumiem un visu nepieciešamo iegādājos no viņiem, taču gribējās tiešos kontaktus ar ražotāju, turklāt to, kuri visu ražo tieši Eiropas valstīm," stāsta I.Saide. Viņš neslēpj, ka pirms došanās uz Ķīnu viņam bija jau zināmas dažas kontaktpersonas - šovbiznesa, skatuves gaismu ražotāji. "Viena uzņēmuma menedžere mūs uzaicināja, sagaidīja un palīdzēja sazināties izstādes laikā, protams, arī ārpus tās, jo angļu valodu tur pārzināja salīdzinoši maz cilvēku. Mazliet apmulsu, kad augumā par mani mazākā menedžere pieaicināja bosu, arī sievieti, kura vada ražošanu firmā ar aptuveni 300 strādniekiem," iespādīs dalās uzņēmējs. Ivars skaidro, ka viņa uzņēmumam jau ir iestrādes ar šo firmu, tāpēc bija patīkami satikties klātienē. Protams, izstādes laikā viņš redzēja vēl vairāku kompāniju standus, ar kuriem sadarbība jau izveidojusies. Izstāde "Prolight+Sound" Ķīnā ir ļoti liela un iespaidīga, telpas un tirdzniecības laukumi ir apmēram četrus reizes lielāki nekā mūsu "Ķipsalā". Ivars regulāri apmeklē izstādes arī Frankfurtē, tāpēc viņam ir iespēja salīdzināt eiropešu un ķīniešu vērienīgumu. "Atbraucām tikties ar vienu ražotāju. Bijām viņu standā, apspriedām jaunākās tehnoloģijas šajā jomā. Izrunājām, ar kādiem viņu piedāvājumiem varētu ieinteresēt Eiropu. Ja runājam atklāti, mēs pēc mēroga esam ļoti maza zeme, turklāt runa nav par Latviju, bet Eiropu kopumā. Ja agrāk dzīrdēju valsts vīrus runājam, ka varētu Ķīnai piedāvāt kādu Latvijas ražojumu, piemēram, pienu, tad veikalos ievēroju, ka viņiem visa pietiek. Mans uzņēmums Ķīnas ražotājiem varētu būt interesants ar to, ka, kopīgi sadarbojoties, radītu jaunu produktu, ko varētu realizēt Eiropas tirgū, jo Latvijā lieliem apjomiem nebūs noieta tirgus," uzskata I.Saide. Tomēr viņam ir siks redzējums, attīstības plāns, kā sadarbība ar Ķīnas ražotājiem varētu veidoties Latvijā, jā, arī Balvos. Vēl kāda klātienē vērota iezīme satrauc uzņēmēju, proti, ķīniešu skatījumā, eiropeši ir diezgan cimperlīgi un nenoteikti sadarbības partneri. Ķīnas ražotāji savos jautājumos bija tieši prasot, kāda šobrīd ir situācija Eiropā, cik stabilu un regulāru finanšu plūsmu uzņēmums var nodrošināt, un uzdeva citus jautājumus.

### Cits darba ritms un vērienīgi mērogi

Ivars stāsta, ka grūti bijis atbildēt uz pašu pirmo izstādes biznesa cilvēku jautājumu, - no kurienes jūs esat? "Ķīniešiem velti skaidrot kaut ko par Latviju. Viņi Eiropu, mūsu valsti ieskaitot, dala Austrumeiropā un Rietumeiropā," secina I.Saide. Ķīnā viņš ar ģimeni pavadīja astoņas dienas un atbraucis smej, ka sākotnējo divu kontaktpersonu vietā tagad ir simtu piecdesmit. "Jaunu kontaktpersonu atrašana, ar kurām esi redzējies aci pret aci, biznesā ir ļoti svarīga. Taču atzīšos, ka sākotnējās domas par savu darbošanos ir mainījušās vismaz par kādiem 180 grādiem. Smejos, ka nav jau pirmā lielvalsts, ko esmu redzējis, bet Ķīna atstāj savu iespaidu ne tikai ar milzīgajiem teritoriālajiem mērogiem, bet arī preču apgrozījuma un daudzīm citiem skaitījumiem," pārdomās dalās uzņēmējs un piebilst, ka pēc ķīniešu darba ritma vērošanas nākas aizdomāties, vai mēs šeit, Latvijā, vispār strādājam? Viņš tagad aprīja sākumā dosies uz Vāciju, uz izstādi Frankfurtē, un jau tagad zina, ka pēc Ķīnā redzētā uz daudz ko skatīties citām acīm. Viņu pārsteidzis arī fakts, ka līdzās jau minētajai izstādei vienas metro stacijas attālumā darbojusies otra, turklāt tikpat vērienīga, bet vieni par otriem nav pat zinājuši. To viņš konstatējis, kad sācis meklēt otru sev zināmo kontaktpersonu. "Informācijas stendos mums neko paskaidrot nevarēja. Nopirkām vietējo karti, un tas bija mūsu glābīš. Sazinājos ar otru cilvēku no citas kompānijas un secinājām, - lai arī viņi atradas tajā pašā kompleksā, kurā bijām mēs, bet jāmeklē bija pavismā citā metro stacijā. Arī izstādes nosaukums bija cits - "Get Show". No tā secināju, ka viņi paši



Foto - Z. Logina

**Ivars Saide ofisā Balvos.** Viņš daudzas darba lietas nokārto, zvanot pa telefonu, kā jau mums Latvijā pierasts. Taču Ķīnā, braucot metro, aptuveni 90% cilvēku sazinās čātā līdzīgi kā mēs WhatsApp. "Informācijas plūsma, kādā mēs iekļuvām, ir ātra, strauja, un tajā ir jāorientējas. Ir jākomunicē, citādi nevar," savu atziņu par vizīti Ķīnā pauž I.Saide.

nevar izsekot visam, kas notiek pat vienas metro stacijas attālumā," atceras I.Saide. Vēl viņu pārsteidzis fakts, ka pie milzīgām cilvēku plūsmām nav nekāda haosa, viss pēc izstāžu slēgšanas uzreiz tiek sakārtots, ielās vai pie metro nav cilvēku sastrēgumu. ķīnieši vienkārši sastājas rindā un ļoti kārtīgi, mierīgi sakāpj metro.

### Mazliet laika atvēl arī atpūtai

Lai arī miegam atvēlētās stundas sarukušas līdz pat ciparam četri, Ivars ir gandarīts, ka paspējuši arī atpūsties, ieraudzīt tikai šai valstij raksturīgās nianes. Tā, piemēram, viņu viesnīcas komplekss atradies debesskrāpja 14. stāvā, bet vispār viesnīcā piederējuši seši stāvi. Pārējos ēkas stāvos atradūs citas viesnīcas vai iestādes. "Divaini, ka pat pieczaļīgā viesnīcā, lai sazinātos angļiski, viņi izsauc īpašus šo valodu zinošus cilvēkus. Bet kavēšanās nav, viss notiek ļoti strauji. Sapratu, ka labāk būtu komunicēt ķīniešu valodā, tikai... kā iegaumēt viņu apmēram trīs tūkstošus hieroglifu?" smaidot jautā Ivars. Viņš nenoliedz faktu, ka uz Ķīnu dosies vēlreiz, bet jau ar daudz lielākām zināšanām par šo zemi. Arī atpūtai izdevies atrast mazliet laika - viņi pabijuši trešājā pasaules augstākajā skatu tornī "Canton Tower", kuram līdzās ir Ginesa rekordos iekļuvušie "Sky drop", - iesēdies tādā kā krēslā ar skatu uz pilsētas panorāmu un 30 metrus vari izbaudīt brīvo kritienu. "488 m augstumā ir klusums, vējš un tikai tavas domas. Var medīt un tikai nojaust, ka lejā ir daudzmiljonu pilsēta," atklāj Ivars. Sajūtu ir daudz, un visu neizstāstīt, bet secinājums ir viens: viņi dzīvo pa lielam, neiedzīlinās sīkumos, ir mierīgi, darbīgi, jūtas labi. Vidējais cilvēku vecums, ko varējis vērot pilsētas ielās, ir no 20 līdz 40 gadiem, un tie ir 80 - 90%. Brīvdienā ir tikai svētdiena, kurā viņi pārsvārā savus vecākus aicina doties pastaigās vai izklaidēties.

### Iegādājas bijušo pienotavu

SIA "Čivix" aizvadītajā gadā iegādājies nekustamo īpašumu Balvos - bijušo pienotavu. īpašumā ietilpst otrs būves ir avārijas stāvoklī, pienotavas ēkai ir iebrucis jums. Tajā nav apkures, elektrības, ūdens, kanalizācijas - nekādu komunālo pakalpojumu. "Jā, mana sākotnējā iecere tajā ir izveidot gan ražošanas telpas, gan noliktavu. Ja runā godīgi, vairākas ēkas vienkāršāk būtu demonēt un utilizēt, lai var uzbūvēt ko jaunu, taču arī tas nav nedz vienkārši, nedz lēti," atklāj uzņēmējs. "Sākšu ar formālitātēm - Zemesgrāmata jau nokārtota, nu jādomā par elektrību," neslēpj I.Saide.

Pēc tam, kad SIA "Čivix" bija iegādājies nekustamo īpašumu, daži vērigi pilsētas iedzīvotāji jautāja, kas notikšot ar vēsturisko metālkalumu skursteņa galā. Uz to uzņēmējs atsmēja, ka sarišķot izsolī, un tas, kurš demontēs skursteni un tiks klāt, viņaprāt, vērtīgajam metālkalumam, to arī dabūs savā īpašumā.

**Kāpēc Latvija laimīgāko valstu sarakstā ierindojas tikai 68.vietā?**

## Viedokli

# Jēdziens ‘prieks’ mums nav iemācīts



**EDĪTE GORKINA**, sociālā rehabilitētāja

Kāpēc Latvija laimīgāko valstu sarakstā ierindojušies tikai 68.vietā? Jautājums labs, tikai

Āoti grūti atbildēt īsi un kodolīgi. Tā ir āoti sāpīga tēma, kas, manuprāt, nevar atstāt vienaldzīgu nevienu latvieti. Par to varētu runāt no diviem aspektiem. Manuprāt, mēs nākamajai paaudzei jau hroniski iedodam āoti negatīvu mantojumu. Mums ir vairāk sēru nekā svētku dienu (un to saku ne tikai es, atcerieties Ziedoni), mēs neprotam priečāties. Mācām, ka mums ir bijusi *šausmīga* pagātnē, kurai jācēl pieminekļi līdz šai dienai(!), mums ir absolūti pelēka ikdiena un bezcerīga nākotne. Ar savu dzīvošanu pagātnē (kaut gan pratām būt laimīgi!) neprotam priečāties par to, kas ir dots. Mēs depresīvi domājam, runājam un rakstām masu medijos, cik grūta dzīve Latvijā. Esam ar mieru ieguldīt milzu līdzekļus bēgļu integrēšanai sabiedrībā un mierīgi noskatāmies, kā mūsu labākie, talantīgākie un darbīgākie jaunieši aizbrauc no Latvijas, lai neatgrieztos... Mums nav iemācīts tāds jēdziens kā prieks. Mēs neprotam priečāties par sevi, saviem miljājiem, par saviem līdzīvēkiem, pat smaidu pretimnācējam nespējam

uzdzāvināt.

Kāpēc mēs raudam, klausoties “Svētvakaru”, bet par to aizmirstam ikdienā? Lūk, tas ir jautājums. Dzejnieks Laimonis Vaczemnieks par minēto tēmu dzejā pateicis vislabākos vārdus: “*Mums ticis viszilākais ezers/Un rudākais rudzu lauks. Visbaltākā bērzu birze/Vismelnākais rupjmaizes klaips. Un tieši Latvijai ticis/Vissvētākais debesu jums,/Jo savu visskaistāko zemi/Dievs ir atdevis mums.*”

Jaunākajā pētījumā teikts, ka laimīgākie cilvēki šobrīd dzīvo Dānijs, bet otro vietu ieņem Šveice. Godīgi sakot, mani tas it nemaz nepārsteidz. Šveicē ir āoti izplatīta Sarkanā krusta un dažādu citu labdarības organizāciju darbība. Savā darbā vairākkārt esmu tikusies gan ar Šveiciešiem, gan zviedriem, ar kuriem sadarbojos jau vairāk nekā 20 gadus. Mans secinājums ir tāds: viņi ir ārkārtīgi saulaini un pozitīvi cilvēki, kuru sirds aicinājums un hobis ir braukt pa pasauli un kaut ko dāvināt. Un jo cilvēks vairāk atdod, jo vairāk pats saņem preti. Viņi preti

saņem gandarijumu par labi padarītu darbu un var justies laimīgi. Tikai mēs kā esam stāvējuši ar izstieptu rociņu, tā arī stāvēsim... Diemžēl.

Es pati jūtos laimīga par to, ka man izdevies iedot pareizo domāšanu saviem bērniem, kuri visi ir šeit, Latvijā, strādā daudz un pārāk daudz. Viņi ceļo pa pasauli, lai parādītu saviem mazajiem, cik skaista un bagāta tā ir, bet labākas vietas par Latviju nav nekur. Man patīk, ka mazie nu jau otro reizi daudzu gadu gaitā teikuši vecākiem: “Nekad vairs nebūsim Ziemassvētkos citā zemē!” Kalnu slēpošana un dienvidu eksotika decembrī ir fantastiska, bet viņi raud pēc mājām un opīšiem. Un tas man patīk!

## Fakti

- **Dānija, Šveice, Islande un Norvēģija ir pasaules laimīgākās valstis, bet Latvija ierindojas 68.vietā, liecina 16.martā publiskotais ANO ziņojums “World Happiness Report”. Tajā 156 valstis vērtētas pēc iedzīvotāju laimes sajūtas un subjektīvās izpratnes par to, vai viņiem klājas labi. Šogad pirmo reizi vērtēšanā iemtas vērā arī sabiedrībā pastāvošo nevienlīdzību sekas. Nemtī vērā arī citi faktori, tostarp iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju, paredzamais veseļīgas dzīves ilgums, pastāvošā sociālā atbalsta sistēma un korupcijas līmeņa uztvere.**

- **Dzīve laimīgāka nekā Latvijā ir arī Moldovā (55.vieta), Krievijā (56.vieta), Mauritānijā (66.vieta) un Baltkrievijā (61.vieta).**

- **Tomēr salīdzinot ar 2015.gada ziņojumu, kurā Latvija ierindojas tikai sarakstā 89.pozīcijā, tā ievērojami pakāpusies uz augšu. Igaunija un Lietuva, kas pērn ieņēma attiecīgi 73. un 56.vietu, tagad ierindojušas attiecīgi 72. un 60.vietā.**

- **Saskaņā ar šī gada “World Happiness Report”, visnelaimīgākā dzīve ir Togo, Sirijā un Burundi.**

otrā dienā salūzis, ka kurmji izrok dārzu, ka lauki aizaug ar krūmiem, ka pensija maza, ka pie karoga jāsien melnā lente un kaimiņu kaķi izkašā puķu dobes...

Jā, tā var samaitāt ne tikai Perdinavas, bet arī visas valsts statistiku. Te pēkšņi iedomājos, ka medajai ir arī otrā puse. Ja nu nejauši izrādītos, ka mūsu valsts ir pirmajā vietā un visi šeit jūtas labklājīgi un laimīgi, ko tad? Visticamāk, ka tad valdība mums uzliktu vēl lielākus nodokļus un palielinātu pensijas vecumu, bet visas pasaules migranti bariem vien trauktos šurp... Kāpēc Latvija laimīgāko valstu sarakstā ierindojas tikai 68.vietā? Tāpēc jau, ka nevar zināt, kāpēc...

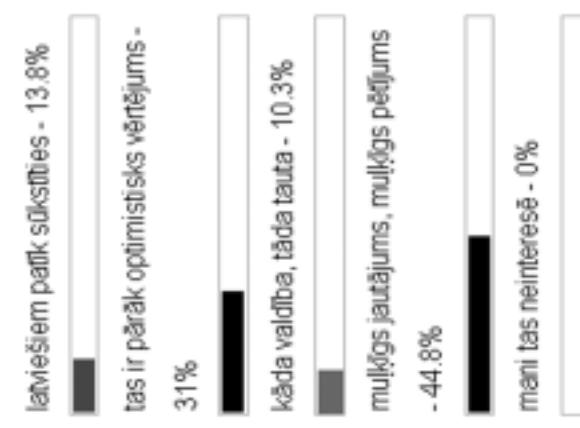
Viedokļus uzsklausīja Sanita Karavočika

## Re, kā!



Aptaujas rezultāti “Vaduguns” mājas lapā [www.vaduguns.lv](http://www.vaduguns.lv)

Kāpēc Latvija laimīgāko valstu sarakstā ierindojušies tikai 68.vietā?



Balsis kopā: 29

# “Lobs bez puika myusu Jezups”

Jāzepa dienā, tiesa, bez neviens šī vārda īpašnieka, Rugāju tautas namā notika pirmais muzikantu saiets “Vakārēšana un Jāzepa dienas danči Rugājos”, kurā uzstājās gan pašmāju, gan kaimiņnovadu mūzikas milotāji. Kultūras nodaļas un tautas nama vadītāja Gunta Grigāne, uzrunājot klātesošos, uzsvēra, ka Rugājos šis ir pirmais, bet noteikti ne pēdējais muzikantu saiets.



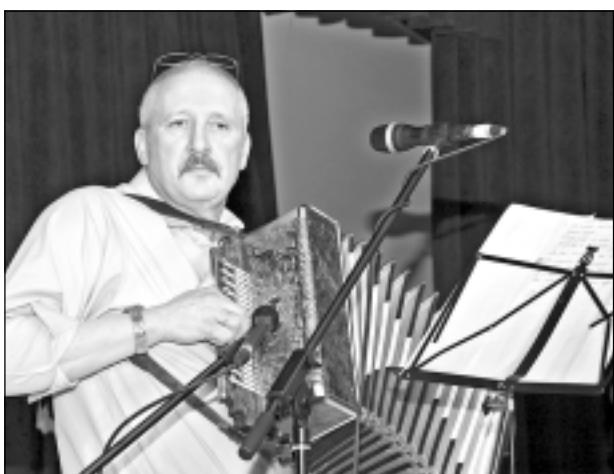
**Saietu atklāj “Briežuciema meitenes”.** Briežuciemietes apliecināja, ka dāmas spēlē vislīstīgāk. Atskanot mūzikai, skatītāji uzreiz devās dejot.



**Ko vēlaties?** “Kādu gabalu vēlaties – lēnāku vai ātrāku?” jautāja Eventijs Zelčs. “Šitāds sen nebija redzēts – i puisis labs, i muzikants labs,” sprieda skatītāji.



**Malači!** Dāmas, dzirdot Rugāju vīru komandas (Jānis Lietuvets, Žanis Pērkons, Ivars Krampāns un Ainārs Zutis) muzicēšanu, no zāles jestri sauca: “Malači! Atkārtot!”



**Neslēpj uztraukumu.** Aivars Zelčs atklāja, ka jauniegādāto garmošķu no Lietuvas rokās tur pirmo reizi: “Jāsaka godīgi, esmu uztraucies, kā būs?” Bija labi...



**Gan spēlē, gan dejo.** Pasākuma idejas autors Voldemārs Džigurs (foto – centrā) par muzikantu saieta sarīkošanu Rugājos saņēma visskalākās klātesošo ovācijas. Tā kā saieta nebija neviens Jāzepa, viņš, kā nosprieda kultūras darbiniece Santa, lieliski iederas Jāzepa vietā. “Iesim, Jāzep, dejot,” viņa mudināja. Arī žigurietis Genādijs Rudakovs (foto - no kreisās), kurš bajānu spēlē trešo gadu un mūspusē pazīstams kā krievu dziesmu vokālā ansambļa “Sudaruški” muzikants, labprāt grieza valsi.



**Pēteris no Rogovkas.** Pēteris Belinskis pastāstīja, ka mūzika viņam tuva jau kopš 4,5 gadu vecuma. Tincināts, kā instruments tik ilgi izturējis, Pēteris atklāja, ka šis viņam jau ir ceturtais akordeons.



**Pārstāv Kārsavas novadu.** Salnavieši Dainis Ločmelis un Zinaida Poltanova uzsvēra, ka pārstāv Kārsavas novadu. Tāpat viņi pajokoja, ka Salnavas pusē muzikantu ir bezmaz vai kā sunim blusu.



**Savdabīga medāla.** Katrs muzikants, tostarp Māris Melzobs (foto) no Alūksnes, dāvanā saņēma medālu jeb graķīti (glāzīti). G.Grīgāne sprieda, ka katram kārtīgam muzikantam bruņojumā jābūt šādam ierocim. “A ja nu kāds ieļej?!” viņa jokoja.



**“Tās acis...”** Jānis Lazdiņš dziesmā atzina, ka “tās acis, tās acis, es aizmirst nespēju...”. Taujāts, par kādām acīm dziedot domājis, Jānis atklāja, ka, protams, par visā daiļā dzimuma pārstāvēm.

**Izpilda savu dziesmu.** Saietu nama vadītāja Gunta Grīgāne jokoja, ka pavārīte Ivetu Uršulsku ir dzejniece un muzikante uz karbonāžu fona. I.Uršulskai izpildīja gan savu dziesmu, gan arī “Sārto rozi” no Aiņa Šaicāna repertuāra.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

## Pieredze

# Gads gadam nav brālis

**Pirms pavasara lauku darbiem** lauksaimnieki pulcējās Austrumlatvijas reģiona graudu un rapšu audzētāju konferencē. To rikoja SIA "Latgales lauksaimniecības zinātnes centrs" sadarbībā ar Viļānu novada pašvaldību. Konferencē izskanēja informācija par graudaugu šķirnēm, mēslojuma un pielietoto augu aizsardzības līdzekļu efektivitātes rādītājiem aizvadītās sezonas lauku izmēģinājumos.

## Māca pieņemt izšķirīgus lēmumus

Par aizvadītās sezonas izmēģinājumu rezultātiem, kā arī ieteikumiem graudu, rapšu un tauriņziežu audzēšanai turpmāk dalījās "BASF" tirdzniecības vadītāja DAGNIJA HINCENBERGA.

Runājot par lauksaimniecības izaicinājumiem, referente uzsvēra dabas apstākļu lielo ieteikmi, kas cilvēkam gan nav ietekmējams process, toties daba agronomus un lauku apsaimniekotājus māca pieņemt izšķirīgus lēmumus. Ja tas izdodas, no lauka var izvilkta, kā teica speciāliste, augstāko ekonomiski pamato to atdevi. Tāpēc svarīgi ir sasaistīt modernās tehnoloģijas ar reālo dzīvi, uzmanības centrā paturot izmaksas un produktivitāti, jo tas ieteikmē rādotāja ienākumus.

Pēdējo piecu gadu laikā graudu cenas pāsaulē ir samazinājušās par 10 - 11%. Savukārt resursu cenas lauksaimniecībā piecu gadu laikā pēc Latvijas valsts agrārās ekonomikas institūta datiem ir kāpušas par 15%. "Lidz ar to lauksaimnieki šobrīd nonākuši izaicinošā situācijā, kad ienākumu daļa ir samazinājusies, bet izdevumu daļa - palielinājusies. Tāpēc ļoti svarīgi pieņemt pareizus lēmumus, lai no katra ieguldījuma gūtu pareizo atdevi," uzsvēra D.Hincenberga. Viņas redzējums ir rādotājiem cestītēm ar esošajiem resursiem iegūt iespējami lielākas ražas. Tas ļautu samazināt vienas tonnas pašizmaksu. Savukārt augu aizsardzības līdzekļu ieguldījums kopējās izmaksās būs 15 - 16%. Tirdzniecības vadītāja runāja par ražas zuduma iemesliem. Viņas skatījumā, viens no biežākajiem iemesliem ir agrotehniska rakstura kļūdas (neklaritativi veikta sēja, nepareizi izvēlēts mēslojums, izpildes laiks). Ražu, protams, ieteikmē arī nezāles, kaitēkļi un slimības. "Šie faktori, manuprāt, neprasā no lauksaimnieka papildus ieguldījumus. Taču precīza un kvalitatīva to izpilde ir atbilde uz jautājumu, kā jau ar esošajiem ieguldījumiem iegūt lielākas ražas," konferencē uzsvēra tirdzniecības vadītāja.

## Aizvadītās sezonas novērojumi

● Graudaugu sējumos aizvien vairāk izplatās viendigļlapju nezāles, tostarp maura skarene. Tīruma vijolīte graudaugu un rapšu sējumos sākotnēji izskatās pavisam nevainīga, taču pēc tam saaug pamatīgā paklājā. Lai šīs nezāles veiksmīgi uzveiku, pareizais lēmums lauku sastrādē jāpieņem jau rudeni.

● **Slimības uzbrūk.** Ierastākās kā sikplankumainība un dzeltenplankumainība jau labi pazīstamas, taču novērotas arī jaunas problēmas. 2013. un 2014.gadā dzelteno rūsu novēroja tikai Kurzemes pusē, bet 2015.gada sezonā tā plaši izplatījās arī Zemgalē. Šo slimību, uzsvēra referente, būtu jāmāk atpazīt un diagnosticēt. Ja aizdomīgo ainu kļūdaini novērtēs kā slāpeļa vai mikroelementu deficitu un līdz ar to rīkosies nepareizi, nedēļas laikā augam lapas nokaltīs pavisam, un pēc

tam situāciju nebūs iespējams glābt.

● **No agronomu ābeces.** Kviešu ražu ietekmē karoglapas veselība, pati vārpa un arī otrs lapas no augšas izskats. Lai sekotu līdzi šim auga daļām, lauksaimniekiem jāzina, kad tās parādās. Pēdējais brīdis, kad jāsāk apstrāde pret infekciju, ir trīs mezglu stadija kviesim. Savukārt miežu sējumos ir citādāk. Te nozīme ir auga apakšējām lapām. Miezim karoglapa pēc izskata ir niecīga, tai nebūs ietekmes uz ražu, bet svarīgi ir nosargāt apakšējo lielu lapu veselību. Tas ir iemesls, kāpēc vasaras miežu platības iesaka pielietot fungicīdu apstrādi divās daļās.

## Ieskats šķirņu klāstā

SIA "Lantmannen SW Seed" tirdzniecības vadītājs DZINTARS JAKS sniedza šķirņu apskatu, akcentējot raksturīgās īpašības.

- 'Diskett' - visvairāk Latvijā audzētā vasaras kviešu šķirne, augstas kvalitātes pārtikas graudi, vidēji agrīna šķirne ar augstu ražības potenciālu (7- 8,5 t), izturīga pret izplatītākajām sēnīšu slimībām. Šķirnes sēklu platības Latvijā aizvien palielinās.
- 'Berlock' - jaunākā ražošanā esošā kviešu šķirne no Zviedrijas selekcijas. Vidēji agrīna ar labu veldres noturību.
- 'Zebra' - labi iepazīta kviešu šķirne, kuras platības pamazām samazinās. Intensīva tipa elites kvieši, vidēji agrīni, ar labām cepamām īpašībām.
- 'Happy' - jauna šķirne, Latvijā vēl nav ražošanā. Ieņem pirmo vietu Zviedrijas selekcijā.

● Auzas Latvijā aizņem nelielu platību, bet aizvadītā sezonā par auzām bijusi izteikta interese. Iespējams, palielinājies pieprasījums pēc auzu pārslām, arī rādotāji savos uzņēmumos uzstāda jaunas auzu pārstrādes līnijas. Šopavasar ir izteikts auzu sēklu deficitis. Viena no pieprasītākajām ir 'Galant' šķirne, piemērota auzu pārslu ražošanai.

● Pākšaugi piedzīvo ziedu laikus. Baltijas valstis 2015.gadā karalienes godā bija pupas, ko palēnām nomaina zirņi. Diemžēl pietrūkst sēklas materiāla. Jaunākā populārākā zirņu šķirne 'Ingrid', piemērota lopbarībai, ražīga, izturīga pret slimībām, ar lieliem, rupjiem zirņiem. Iegūst piecas, pat astoņas tonnas sēklu.

## Aizvien ir ko mācīties

Austrumlatvijas reģiona graudu un rapšu audzētāju konferenci apmeklēja arī mūspuses novadu lauksaimnieki. Starp viņiem bija arī zemnieks, SIA "Tilžas rapsis" valdes loceklis VILNIS DZENIS. Cik vērtīgi, viņaprāt, ir šādi pasākumi? V.Dzenis teica:- Jau piesaucot zinātnieces Venerandas Stramkales vārdu vien, ir skaidrs, ka pasākums būs saturīgs un izdevies. Nenoliedzami, lauku uzņēmējiem jāseko līdzi jaunākajai informācijai un jāieklāsās vecajos bukos. Ar katru gadu ienāk kas jauns augu aizsardzības līdzekļos un to pielietojumā, mainās tirgus ekonomika, tāpēc zemniekiem aizvien ir ko domāt un pārdomāt, meklējot atbildes, ko vajag sēt un audzēt, no kā labāk atteikties. Esam nonākuši tik tālu, ka Eiropā saražotās produkcijas jau ir par daudz. Līdz ar to graudaudzētāju produkcija kļūst jau it kā nevajadzīga. Cenas iet uz leju. Jārēķina un jāspriež ekonomiska rakstura jautājumi. Protams, priecē fakts, ka Latvijā iegūtā graudu raža pirmo reizi sasniegusi rekordskaitli – vairāk nekā trīs miljonus tonnas. Graudkopība līdz šim bijusi rentabla, bet jāskatās un jādomā, kas būs turpmāk.

**Dalās pieredze.**  
Tirdzniecības vadītāja Dagnija Hincenberga lauksaimniekus uzrunāja pārliecinoši, minot konkrētus dabā pārbaudītus faktus.



Foto - A.Kirsanovs



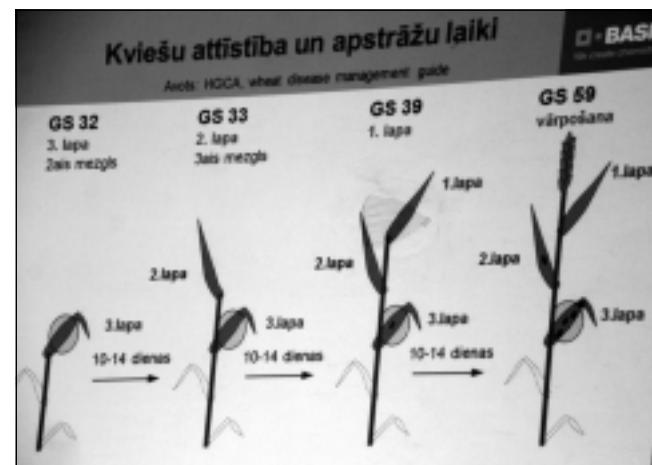
Foto - A.Kirsanovs

**Konferences gaisotne.** Viļānu novada atjaunotajā kultūras namā valdīja mājīga gaisotne. Pirms pasākuma lauksaimnieki steidza iepazīties ar piedāvātās informācijas klāstu, kā arī veltīja laiku savstarpējām sarunām.



Foto - A.Kirsanovs

**Aizvien kas jāmācās no jauna.** Lauksaimnieks Vilnis Dzenis ir pārliecināts, ka arī jaunajā sezonā ar "Tilžas rapsi" viss būs kārtībā un viņi veiksmīgi pieņems izaudzēto ražu. Lielākās problēmas rada kultūru daudzveidība, apgrūtinot pieņemšanas punkta darbu.



**Precīzi un atbildīgi.**  
Konferences laikā speciālistu sniegtā daudzpusīgā informācija par mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu pielietojumu mudina lauku uzņēmējus aizvien mācīties, ievērojot precīzitāti, un būt atbildīgiem.

Foto - A.Kirsanovs

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

# Brīvlaikā apgūst jaunas prasmes un izklaidējas

Pavasara brīvlaika nedēļā Balvu Bērnu un jauniešu centrs (BBC) piedāvāja visdažādāko aktivitāšu klāstu, kurās skolēni labprāt iesaistījās, izvēloties sev vispie-mērotākās un interesantākās nodarbes.

Brīvlaika pirmajā dienā bērniem bija iespēja iesaistīties ideju laboratorijā "No idejas līdz projektam", kopā ar speciālisti jauniešu politikā Ināru Frolovu meklējot interesantas idejas bērnu vasaras nometņu organizēšanai, bet vēlāk centra apmeklētāji pievienojās studijas "Di - Dancers" dalībniecēm, lai iemācītos modernākos ballišu deju soļus. Otrdien jauniešu centrā notika radošā darbnīca, kurā ikviens interesents, iejūtoties keramiķa lomā, no māla varēja izgatavot pats savu laimes pogu. Vēlāk sportiskākie jaunieši iesaistījās galda tenisa čempionātā, bet meitenes kopā ar Intu Ozolu apguva ādas kopšanas un manikīra noslēpumus skaistuma darbnīcā "Uzplauksti pavasarī". Trešdien praktiskajā nodarbībā "No idejas līdz projektam" bērni turpināja attīstīt pirmdien izskanējušos priekšlikumus par vasaras nometņu aktivitātēm, bet "Di-Dancers" meitenes visiem dejotgrībē-tājiem ierādīja hip-hop kustības. Vēlāk, gata-vojoties svētkiem, kopā ar pulciņa "Čaklie pirkstiņi" vadītāju Inesi Hmaru radošajā darbnīcā "Lieldienas gaidot" bērni izdaijoja deko-ratīvās koka olas, ar kurām izgreznnot jauniešu centra apkārti. Ceturtdien novada jauniešu pārstāvji devās uz Balkanu kalniem ciemos pie Viļakas jauniešiem, kuri rīkoja starpnovadu tikšanos, bet tie, kuriem vairāk interesēja iemā-cīties skaisti staigāt pa skatuvi, demonstrējot tērus, pievienojās Līgai Morozai – Ušackai un studiju "Lote" un "Terpsihora" meitenēm, kuras ierādīja defilē soļus, bet vēlāk arī akrobātikas kustību pamatus. Savukārt vakārā jauniešiem bija iespēja pagatavot popcornu un kopīgi noskatīties filmu, bet piektien iedziedāt Liel-dienas kopā ar BBC vokālās studijas dalībniekiem.

9-gadīgā LĪNA LEIŠAVNIECE bija viena no meitenēm, kuras ceturtdien piedalījās defilē no-darbībā. Jau gandrīz gadu Līna darbojas studijā "Lote", kurā iestāties viņu mudināja māsīca Sintija. Šajā laikā meitene paguvusi piedalīties divos tēru konkursos un ļoti lepojas, ka pirmajā no tiem izcīnīja divus titulus - par skaistāko vakarkleitu un jaukāko smaidu. "Otrajā kon-kursā ieguvu lenu "Top aktrise", priečājās meitene. Līna ir ne tikai gracioza, bet arī ļoti sportiska, jo pusotru gadu trenējas karatē, bet agrāk apguva arī kikboksu. Turklāt viņa dejo Līgas Morozas-Ušackas deju studijā "Terpsi-hora" un ne deju nodarbības, ne karatē treniņus neizlaida arī brīvlaikā.

14-gadīgā ILVJĀ GORBAČA, kura brīvajā nedēļā jauniešu centrā iegriezās divas reizes, lai padejotu kopā ar savas deju studijas "Di-Dancers" draudzenēm, lielāko daļu brīvlaika pavadīja mājās atpūšoties, jo ikdienā ir pietiekami noslogota ne tikai dejojot, bet arī apmeklējot mūzikas skolu. Taču gluži neko nedarīt viņai neizdevās arī no mācībām brīvajā nedēļā, jo bija jāveltī laiks klavierspēlei, lai labi nokārtotu mūzikas skolas noslēguma eksāmenus.

Savukārt Ilvijas draudzene LUĪZE MAKSI-MOVA skolas brīvlaikā ne tikai apmeklēja jauniešu centru, bet vienu dienu ciemojās arī pie vecākās māsas Rīgā. Viņa neslēpa, ka Rīgā patīk daudz labāk nekā Balvos, jo tur ir vairāk izklaides iespēju, taču mājas tomēr ir sirdij mīlākas. Luīze labprāt pavadīja laiku kopā ar draugiem, bet neaizmirsa arī uzturēt sevi labā fizikā formā, vakaros skrienot krosu. "Sporta skolā trenējos vieglatlētikas nodalā, tāpēc cenšos būt formā," paskaidroja meitene.



**Gatavo garšīgus salātus.**  
Katra dienu jauniešus laipni gaidīja arī otrā stāva labiekārtotajās telpās, kur viņi ne tikai skatījās interesantas filmas, bet arī gatavoja gardus ēdienu. Tā trešdien puiši iepriecināja pārējos ar pašu sagrieztiem salātiem un ellā ceptiem biezpiena pončikiem.



Foto - no personīgā arhīva

**Lokanas un veiklas.** Līga Moroza-Ušacka atklāja, ka akrobātiku studijas "Terpsihora" dalībnieki sāka mācīties tikai pagājušajā gadā. Meistarklase sākās ar studijas meitenē paraugde-monstrējumiem, kur savu lokanību demonstrēja arī Samanta Zubova (centrā) no studijas "Terpsihora" deju grupas "Lulū". Meitene neslēpa, ka, sākot apgūt kādu akrobātikas elementu, sākumā rodas bailes no kritiena, taču vēlāk šī sajūta mazinās. "Katrās elements diezgan ilgi jāmācās, lai iznāktu bez nokrišanas," skaidroja meitene. Samantai ir gadījies gūt arī traumas, piemēram, mācoties izpildīt ritentiņu atmuguriski: "Nokritu un sasitos. Sākumā nevarēju paitet, bet vēlāk pārgāja." Samanta atklāja, ka ne vien nodarbojas ar akrobātiku un dejo, bet arī trenējas peldēšanā, dzied skolas ansamblī un apgūst vijoļspēli mūzikas skolā, un ikdienā ir ļoti noslogota. Tāpēc brīvlaiku viņa izmantoja, lai vairāk laika pavadītu kopā ar draugiem svaigā gaisā.



Foto - I.Tušinska

**Izgatavo laimes pogas.** 8-gadīgā Ksenija Šnegova (tuvplānā) brīvlaikā apmeklēja vairākas BBC rīkotās nodarbības. Viena no tām bija radošā darbnīca, kurā bērni izgatavoja laimes pogas no māla. "Man bērnu un jauniešu centrā ļoti patīk," apgalvoja meitene. Aizvadītā nedēļā Ksenijai bija ļoti nozīmīga ne tikai skolas brīvlaika dēļ, bet arī tādēļ, ka svētdien viņa svinēja savu 9.dzimšanas dienu un šajā sev nozīmīgajā dienā vēlējās noskatīties filmu "Zootropole" Rēzeknes kinoteātri.



**Mācās kopīt sevi.** 16-gadīgā Daniela Lipčika (pirmā no labās) no Salaspils, kura brīvlaikā ciemojās pie vecvecākiem Balvos, apmeklēja gandrīz visas jauniešu centra rīkotās aktivitātes: "Man te ļoti, ļoti patīk, un ir tik žēl, ka manā pilsētā nekas tik interesants nenotiek. Katru dienu kopā ar jaunāko māsu Loti nācām uz jauniešu centru, lai izmēģinātu ko jaunu." Daniela neslēpa, ka visinteresantākā viņai šķita defilē apmācība, jo neko tādu agrāk nebija mēģinājusi. Taču ne mazāk interesantas bija arī skaistumkopšanas, ballišu deju un akrobātikas nodarbības, kā arī olu krāsošana radošajā darbnīcā. Danielai Balvos patīk tik ļoti, ka arī Lieldienas viņa plāno pavadīt šeit. "Te visi ir tik labsirdīgi un atvērti," balveniešus slavēja meitene.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Foto - I.Tušinska

## Konference

# Skolotājs un bērns izglītības sistēmā

**18.martā Balvu Valsts ģimnāzijā notika vērienīga zinātniski lietišķa konference, kurā piedalījās 34 izglītības iestāžu pedagogi no 7 novadiem.**

Pēc priekšnesumiem, atklājot konferenci, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas Alūksnes filiāles vadītāja Anita Pētersone teica, lai "Dievs dod politiķiem tādu prātu, lai šie jaunieši, kuri dziedāja un dejoja uz skatuves, neaizbrauktu no Latvijas". Arī Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece Sarmīte Cunska, sasveicinoties ar bijušajiem kolēgiem, neslēpa, ka nebeidzamās izglītības reformas ne pie kā laba nav novēdušas. Viņa uzsvēra, ka pašvaldības izglītībai atvēl lielāko ienākumu daļu, un vēlēja to gudri izmantot, pieņemot izaicinājumus. Radošu dienu vēlēja arī Balvu Valsts ģimnāzijas direktore Inese Paidere piebilstot, ka dalīšanās pieredzē vienmēr bagātina gan devējus, gan ņēmējus.

### Problēmām jāmeklē veiksmīgi risinājumi



Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas lektore, pieredzējusī pedagoģe un psiholoģe DACE BĒRZIŅA runāja par problēmām un risinājumiem, strādājot ar bērniem, kuriem ir uzvedības problēmas. Viņa uzsvēra, ka noteikti uzvedības paradumi veidojas jau no pirmajām skolas dienām. Pieaugušajiem var būt atšķirīgi priekšstati, kas ir vēlamā socializētā uzvedība. Bieži valda mīts, ka bērns pirmajā klasitē vēl mazīš un visu apgūs pamazām. Tā nav, - strādāt ar viņu jāsāk no pirmās dienas, visu izskaidrojot skolēniem saprotosā valodā. Runājot par bērnu agresivitāti, nedrīkst jautk jēdzienus 'agresīvs' un 'impulsīvs'. 'Bērnam nereti nav agresīvu noliku, bet viņam ir grūti kontrolēt savu impulsivitāti. Tomēr kāpēc veidojas agresivitāte? Bērni grib atrast savu vietu sociālajā vidē, bet neprot tajā iekļauties, ko īpaši var teikt par bērniem ar zemu pašvērtējumu," paskaidroja lektore. Viņa piebilda, ka bērni alkst pēc kontakta ar pieaugušajiem, viņi grib apzināties sevi un savu vērtīgumu, viņi vēlas justies droši fiziski un emocionāli. Tāpēc skolotājam jāsaprot, tieši kura no bērna vai pusaudža pamatvajadzībām netiek apmierināta. Jāizprot līdzšinējā audzināšanas pieredze un sociālā brieduma pakāpe, jāprot viņu disciplinēt atbilstoši jau esošajiem resursiem un brieduma pakāpei, jānoskaidro medicīniskie cēloņi uzvedības problēmām un jārada droša emocionālā vide. "Nekādā gadījumā impulsīvam bērnam nedrīkst teikt, ka viņš ir jauns, jo tad bērns jutīsies nesaprasts un ar laiku tāds arī kļūs. Nereti mums jāspēj paskatīties arī uz sevi, kāda ir mūsu - pedagogu - uzvedība, kā rīkojamies paši?" piebilda D.Bērziņa. Viņa uzsvēra, ka dusmojas katrs, arī skolotājs, bet dusmas jāprot izpaust sociāli pieņemamā veidā. Viņa minēja kādu piemēru no ekskursijas, kad skolotāji liek bērniem sēdēt mierīgi un gaidīt. "Cik ilgi normāls bērns var neko nedarīt un gaidīt? Nemaz! Drīzāk tas viņā radīs aizkaitinājumu, kurš var izlauzties agresīvā veidā. Lieciet kaut vai koncentrēties un skaitīt, cik reizes minūtē ieelpo un izelpo," ieteica lektore. Vēl viņa skaidroja, cik svarīgi ir saprast, ko bērns ar savu agresīvo uzvedību grib panākt, nevis pārmest viņam vai nosodīt. Varbūt skolēns vienkārši ar to vēlas pateikt, ka grib, lai skolotājs viņā ieklausās? Kas notiek, ja skolotāja uz bērna uzklicēd, - turi muti? Seko atbilde, - stulbā gobs! Ir svarīgi bērnam palīdzēt iemācīt atšķirt un saprast, kas notiek ar viņa izjūtām, ko viņš grib panākt, un palīdzēt viņam to izdarīt. Ja mēs neesam bērnam mācījuši, kā viņa uzvedība izskatās no malas un kā to uztver apkārtējie, un ka citu uzvedību ir tikai reakcija uz to, ko tu pats tikko darīji, viņš to vienkārši var nesaprast. "Savukārt, ja mēs bērnu audzinām pārāk autoritāri un liekam sekot saviem padomiem, iespējams, viņš būs bezpalīdzīgs savu lēmumu pieņemšanā un visdrīzāk pieņems kļūdainus lēmumus. Jā, mums visiem patīk paklausīgi bērni. Paklausīgi bērni ir ērti bērni, bet viņi neiemācās domāt ar savu galvu," skaidroja D.Bērziņa. Viņa nenoliedza, ka arī skolotāji nogurst, komunicējot no rīta līdz vakaram, arī viņi slimī, ir stresā, aizkaitināti, tāpēc nav jābrīnās, ka arī bērniem ir līdzīgas reakcijas. Arī skolēnam ne

viemēr patīk būt barā, viņam nepieciešams pabūt vienatnē, jo tikai vienatnē iespējams atpūsties. Skolēni ļoti pārdzivo, kad vienaudži viņus neizprot, par viņiem smejas, kritizē, līdz ar to noslēdzas sevī, tāpēc skolotājiem jāvēro un jāpamana agresivitātes cēloņi, lai tos varētu novērst skolēnu vecumposmam atbilstošā veidā. "Skolēniem jārada emocionāli droša vide. Neatstumjam viņu arī tad, kad sakām, ka viņa uzvedība ir nepieņemama. Ja izdodas skolēnu veiksmīgi disciplinēt, viņš būs prognozējamāks. Drošības izjūtu bērnam rada situācijas izpratne," pastāstīja lektore. Bērni paši saprot, ko viņi dara slīktu, un skolotājs viņam var nodot vien ziņu, ka arī viņš ir lietas kursā par notikušo faktu. Tas liks viņiem padomāt, paanalizēt situāciju pašiem. Efektīvāk nostrādā jautājuma formā pateikti atgādinājumi, piemēram, tev pašam patīk tas, ko dari? Vēstijums - es redzu, ka pārkāpi robežas - rosina domāt pašam. "Kā rīkojas skolotājs? Viņš saka, - es tev jau vienreiz teicu! Ko neklausī! Bet jāsaņemas un mierīgi jāatgādina desmito un pat piecdesmito reizi, līdz prasības, ko grib panākt, ir saprastas un izpildītas. Galvenais ir neuzvilkties, darīt to mierīgi," ieteica D.Bērziņa. Pedagoģiskajā vidē ir pētījumi, ka daudz efektīvāk ir, ja jau iepriekš apzinās, kādas būs iespējamās kritiskās situācijas, un jau iepriekš organizē darbu tā, lai neizprovocētu bērnu nepieņemamo uzvedību. Efektīvi strādāt skolotājam ir viegli. Ja skolotājam ir grūti, tad viņš adekvāti nav reagējis uz radušos situāciju. Grūti, jo jācīnās jau ar sekām. Lektore atgādināja, ka brīdi, kad negaūdīti pārsteidz bērnu slīktā uzvedību, skolotājam raksturīga instinktīva uzvedība, - tā kļūst uzbrūkoša. Sākas cīņa par varu, un šajā cīņā uzvarētājs vienmēr būs skolēns. "Līdz ar šādu uzvedību mēs paši iedodam ieroci, ar ko skolēnam uzvarēt skolotāju. Mēģinām nostāties un pastāvēt blakus pozīcijā, bet nemēģinām bērnu nolikt pie vietas ar draudiem. Tas, kurš pavēl, zaudē kontroli par situāciju," piebilda lektore, liekot katram uzdot jautājumu, - vai mēs paši vienmēr darām tā, kā gribētu, lai dara bērni? Pavēlot kaut ko darīt, skolotājs riskē ar to, ka pašdisciplīna neveidosies. Dace Bērziņa nenoliedza, ka neadekvātai uzvedībai var būt arī medicīniski cēloņi, bet tad vajadzīga konsultācija pie speciālista.

### Apdāvināti bērni



darbs pie tā izkopšanas.

Par darbu ar apdāvinātiem bērniem stāstīja lektore ANDA ŠTOKA skaidrojot, kas ir talantīgi bērni, kāda ir viņu uzvedība un mācīšanās iepatnības. Kā skolotājiem rīkoties, ja apdāvinātie bērni stundās garlaikojas, neinteresējas par detaļām, iesniedz nekārtīgus darbus, jo uzskata, ka viņi jau visu zinā un ir pārāki par citiem. Viņa minēja piemērus, ko sasnieguši ar talantu apveltīti cilvēki, secinot, ka talants tomēr ir tikai 5%, bet 95% jāiegulda

### Problēmas rada vispārinājumi

Par stereotipiem iekļaujošājā izglītībā runāja Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas lektore STANISLAVA MARSONE. Vispirms viņa atgādināja, ka iekļaujošā izglītība ir izglītība, kura ir adaptēta un pielāgota cilvēka individuālajām vajadzībām. Tā ir izglītība, kas domāta visiem bērniem. Viņi mācās kopā ar saviem vienaudžiem atbilstoši savām vajadzībām, spējām un kompetences līmenim. Viņa pastāstīja, kā, piemēram, mācot tradīcijas, nenonākt stereotipi var. Stereotips ir vienkāršots priekšstats. Stereotipi – dažādi uzskati, priekšstati un shēmas vienkārši dzīvo mūsu galvā, nosaka mūsu rīcību un uzvedību. "Kultūrā nav likumu, bet ir tendences. Var mācīt tendencies, bet nevajadzētu mācīt noteikumus. Tieši noteikumi ir tie, kuri var novest pie stereotipiem. Stereotipi ir vienkāršošana, kas nepieļauj izņēmumus, un tieši vispārinājumi rada

problēmas," uzsvēra lektore. Viņa uzdeva jautājumus, kas ir vīrišķība, sievišķība, un pedagogus mudināja padomāt, ka to nosaka ne tikai pēc ārējiem, bet arī pēc daudziem citiem faktoriem.

### Ja grūti lasīt vai rēķināt



Latvijas Universitātes lektore EGĪJA LAGANOVSKA pieskārās tēmai, kā sniegt pedagoģisko atbalstu bērniem ar mācīšanās traucējumiem vispārizglītojošajās skolās. Mācīšanās traucējumi ir neurobioloģiskas izcelsmes problēma, kuras gadījumā cilvēka smadzeņu darbība vai struktūra ir atšķirīga, un tas ietekmē procesus, kas nodrošina runātās vai rakstītās valodas sapratni vai lietošanu. Šādas problēmas var rasties, ja skolē-

nam ir grūtības ar klausīšanos, domāšanu, runāšanu, rakstīšanu, lasīšanu, pareizrakstību vai veicot matemātiskos aprēķinus. Bērnam ar mācīšanās traucējumiem ir grūtības apstrādāt informāciju, un tas ietekmē normālu mācīšanās procesu. Parastākie mācīšanās traucējumi ir grūtības apgūt lasīšanu un rakstīšanu. Eksperīti uzskata, ka bērniem ar mācīšanās traucējumiem ir problēmas ar to, kādā veidā smadzenes apstrādā informāciju, kas savukārt rada grūtības mācību procesā. Šādiem bērniem jāsniedz gudrs pedagoģisks atbalsts, - jāparedz vielas apguvei ilgāks laiks, jāizstrādā individuāls mācīšanās plāns, jābūt kustību pauzēm un vēl daudz un dažādiem nosacījumiem. Lektore skaidroja, kas ir disleksija, disgrāfija, dispraksija un citus terminus, piebilstot, ka rezultātus var dot zināšanas, pacietība un pozitīva attieksme.

### Ko jūs ieguvāt no konferences?

**INETA MALTAVNIECE, Lejasciema vidusskolas direktore:** - Man patika konferences atmosfēra, kā arī tas, ka viss noritēja brīvi, radoši. Lai arī skolotājiem bija brīvdienu nedēļa, mēs mācījāmies. Lektori aktualizēja daudzus jautājumus, kādi pastāv skolās. Skolotājiem jāprot strādāt gan ar talantīgajiem bērniem, gan tiem, kuriem ir mācību grūtības. Konferencē lektori runāja par šiem jautājumiem, un mēs katrs saņēmām kādu jaunu atzinu.

**ILUTA BĒRZIŠA, Tilžas internātpamatskolas direktore:** - Mūsu straujajā dzīves ritmā un pārmaiņu laikā ļoti liela nozīme ir pedagogu tālākizglītībai un sevis pilnveidošanai. Konferences ir viens no veidiem, kā iegūt papildus zināšanas un mācīties no citu pieredzes. Man ļoti patika šī konference, jo piedāvātās tēmas ir aktuālas un interesantas. Īpaši uzrunāja tēma par bērniem ar uzvedības problēmām skolās. Patika lektores skaidrojums un risinājuma varianti. Domāju, ka pēc šīs lektores noklausīšanās daudzi skolotāji mainīs savu attieksmi pret bērniem, kuri, viņuprāt, neklausa, bet gan uzdos sev jautājumu, - ko es daru nepareizi? Patika skatīt konkursa "Stūru stūriem tēvu zeme" bērnu darbus, tie bija tik emocionāli. Konferences laikā esmu sevi bagātinājusi ar pozitīvām emocijām, kādu atzinu, domu graudu, zināšanām un pieredzi.

**INTA VILKASTE, Baltinavas internātpamat-skolas direktore:** - Pavašara pedagogu konference kļuvusi par ļoti labu tradīciju, kad pedagogi var *atslēgties* no ikdienas darbiem un pilnveidot savu profesionālo kompetenci. Šogad, manuprāt, konferencē bija iespēja dzirdēt ļoti aktuālās tēmas - iekļaujošā izglītība, darbs ar skolēniem, kuriem ir mācīšanās traucējumi, darbs ar apdāvinātiem skolēniem, darbs ar skolēniem, kuriem ir uzvedības problēmas. ļoti patika, ka visas lektores savu stāstījumu papildināja ar piemēriem no praktiskās pieredzes, kas ļāva pedagogiem dzīļāk izprast tēmas. Žēl, ka laika trūkuma dēļ nenotika visas plānotās darba grupas. Paldies konferences organizatoriem!

Lappusi sagatavoja Z.Logina

**Likumojot pa Viļakas novada Susāju pagasta ceļiem, tuvāk un tālāk uzmirdz ezeru acis, un reizēm šķiet, ka esī apmaldījies - apkārt krūmi, mežs. Bet te aiz pagrieziena pēkšņi iznirst mājas. Dažas no tām jau kļuvušas par graustiem, bet dažas ir atjaunotas vai tiek remontētas ar mūsdienīgiem materiāliem. Lai arī Susāju pagastā ir mirušie ciemi, tomēr šeit vēl dzīvo cilvēki - kopj savu senču zemi, cenšas atjaunot senču mājas un saglabāt par piemiņu senas mantas, darbarīkus, darba un sadzīves tikumus. Ja vien tikai dzīve un valsts pagrieztos pret viņiem ar vaiga saulaino pusī! Statistika liecina, ka šī gada janvāri Susāju pagastā bija deklarēti 617 iedzīvotāji, kas dzīvo 43 ciemos. Tiem vēl klāt nākuši 5 - 2 dzimušie un 3 savu dzīvesvietu no jauna deklarējuši pagastā. Vairāk nekā 45 iedzīvotāji ir vecāki par 80 gadiem. Ik gadu no pagasta aiziet vidēji 50 cilvēki - nomirst, aizbrauc, deklarējas citur.**

Ciemojoties Susājos un kaimiņu novadu pagastos, par pamatu publikācijām "Par to rakstījām" izvēlējāmies cilvēkus un notikumus, par kuriem jau iepriekš rakstīts, veidojot aprakstus par dzīvi šajos pagastos pirms 15, 10, 9, 7 vai pieciem gadiem. Diemžēl daudzi no viņiem vairs nav dzīvi, citi ir pārcēlušies uz dzīvi citviet, jaunieši aizbraukuši mācīties. Tomēr ir vērts atgriezties, lai parunātos ar tiem, kas tur dzīvo un neplāno doties projām.

## Pirms 9 gadiem

### Datoram veltī maz laika

"...Dzīvoju Klānu ciema "Ozolsalas" mājās, mums datoru nav. Lai arī strādāju ar datoru, tomēr ar šo tehniku esmu uz 'jūs'. Esmu portālā "draugiem.lv", bērni ielika. Taču neuzskatu, ka datorā glabāt bilda, tekstu vai dokumentus ir droši, lai arī jaunie tā dara. Man patīk kavēties atmiņās, paturēt rokās bildīti..."

(“Vai dators ir drošs fotogrāfiju vai atmiņu pierakstu glabātājs?”)

Kopš 2012.gada Susāju pagasta sekretāre VALENTĪNA ROMANOVSKA ir pelnītā atpūtā. Pašvaldības darbā viņa nostrādājusi 30 gadus, no tiem 13 - par sekretāri Kupravas pagasta padomē, bet 17 - Susāju pagasta pārvaldē. Uz darbu un no darba braukusi ar satiksmes autobusu. Tagad vienreiz nedēļā mēro ceļu uz Kupravu, kur dzied etnogrāfiskajā ansamblī un jau gadu ir šī ansambļa vadītāja. Kopā ar ansambli pabūts folkloras festivālā "Baltica", Dagdā, Rēzeknē, Viļakas novada svētkos. "Susājos tagad nav nekā," saka Valentīna, ar to domājot pašdarbības kolektīvus. Laiks lielākoties pait savā saimniecībā, lai gan zemi viņa ir iznomājusi un tur tikai sīklopus. "Ozolsalas" mājās kopā ar māti dzīvo arī dēls, bet vispār Valentīnai ir četri bērni. Mājās iesākts remonts, bet, kā saka saimniece, - ne uz priekšu, ne atpakaļ. Visi bērni strādā valsts darbā, tādēļ citiem darbiem laika atliek maz vai nemaz. Vai, būdama pelnītā atpūtā, Valentīna pavada vairāk laika pie datora? Uz to viņa atbild noraidoši: "Datorā veicu tikai norēķinus, ielūkojos portālā "draugiem.lv" vai apskatos kādu recepti, un tas arī viss! Godīgi sakot, dators mani neinteresē tik ļoti, lai pie tā sēdētu stundām ilgi."



**Ansambļa mēģinājumā.** Valentīna Romanovska (trešā no labās) etnogrāfiskā ansambļa mēģinājumā.

Foto - no personīgā arhīva

## Pirms 15 gadiem

### Kārtīgi latvieši, nevis litvaki

"...30.gados Susāju puse bijuši daudzi labskanīgi vietu nosaukumi, no kuriem daudzi sen izzuduši. Sen vairs netiek dzirdēti tādi māju nosaukumi kā "Akopi", "Atladoki", "Biškopji", "Kapelnieki", "Grīvinas", "Perdinava", "Ziedulejas" un citi. Viļakas muižas zemes piešķirot atrācējiem no Vidzemes, radušies latviski pareizi nosaukumi. Kulpenes ciemā piešķīra zemi atrācējiem no Lietuvas, tāpēc arī tagad šo ciemu dažkārt apzīmē ar vārdu "Litva"...."

(“Laiks dzēš un rada no jauna”)

Iebraucot Kulpenē, uzkalniņā slejas daļēji atjaunotas senas mājas "Krieviņi". Šeit dzīvo AIVARS un INGA GANINI. Inga šajās mājās ir ieprecēta, bet Aivars piedzimis un uzaudzis. Divējādos ciema nosaukumus dzīvesbiedri skaidro tā, ka Kulpenē ir šaipus ceļa, bet tanī puse - "Litva", kā vietējie sauc, kaut gan ciems viens un tas pats. Nu tāpēc, ka savulaik tur zemes iepirkusi lietuvieši. Piemēram, tagadējie Pranckuni bijuši Pranckunas, bet Pipari - Piparauskas. "Krieviņu" mājas vēl cara laika kartēs minētas kā "Jaščembas", bet pie latvisķā, lai arī mazliet jocigā nosaukuma tās tikušas vēlāk - Latvijas laikā. Pēc neatkarības atgušanas saimnieki nosaukumu paturējuši, lai arī daudzi neizpratnē raustījuši degunu, - kas tas par nosaukumu - "Krieviņi"! Agrāk ciema ļaudīm bijušas arī iesaukas - Oficeris, Ķepins un tamlidzīgi. Bet laiks iet, aiziet arī ciema ļaudis un pazūd iesaukas, lai gan Kulpenē daudzi ir ilgdzīvotāji.

Ingi ir īpašs stāsts par vīratēvu. Atgriezies no Otrā pasaules kara, viņš strādājis par mežsargu, bet ar laiku sevi licis manīt kara laika ievainojums gūžā, viņam noņemta kāja. "Ja tagad kādam noņem kāju, tad viņš neko nevar. Vectēvs šķēla malku, apgrieza dzīvzogu. Ar protēzi viņam neveicās, viņš arī no tās baidījās, jo uzskatīja, ka ārsti viņam ir noņēmuši labāko kāju, bet atstājuši sliktāko, tādēļ pārvietojās ar ratiņiem," atceras Inga.

Tagad dzīvesbiedri dzīvo divatā, jo arī bērni izauguši, pabeiguši augstskolas un iekārtojušies darbā. Visi trīs dzīvo tepat Latvijā - divi Rīgā un viens Gulbenē. Inga saimnieko mājās, tur lopīnus, bet Aivars strādā Kupravā par kurnātāju. Savulaik arī viņš strādāja mežniecībā, vēlāk meža darbos, bet, kad pietrūka darba, bet bērniem vēl bija jāmācās, devās peļņā uz ārzemēm - strādāja Ziemeļīrijā celtniecībā, tad par metinātāju. Aivars



**Atjauno māju.** Ganiņi - Inga un Aivars - ķērušies pie vecās mājas atjaunošanas, uzmūrējot jaunus pamatus, nomainot bojātos baļķus, uzmūrējot jaunu plīti un darot citus darbus. Mūžs jāpavada šeit.

atceras: "Sievā atbrauca ciemos, apskatījās un teica: ai, man te nepatik!" Inga pēc skolas beigšanas atnāca strādāt uz Žiguru MRS, bet drīz sākās pārmaiņas un no pirmā darba nācās aiziet.

Ciemā notikušas arī pārmaiņas, kā mēdz teikt, politiskajā dzīvē. Susāju pagasts tagad atrodas Viļakas novadā, bet vai ir labāk?! "Pagastā jutāmies ļoti labi, bet novadā nav daļas vienam par otru - ne novadam par mums, ne mums par novadu. Ja kādreiz iznāk ar kādu jautājumu griezties pagasta pārvalde, atbilde ir, - šis jautājums jārisina domē! Tad kāpēc vajadzīga pagasta pārvalde?!" Pagasta padomes laikā tomēr bija citādāk. Pagasta priekšnieks atbrauca, zināja, kas te dzīvo un kā dzīvo," spriež Ganiņi.

Jāatzīst, ceļš uz Kulpeni no Balvu-Viļakas šosejas ir salīdzinoši labs. Grāvji abās ceļa pusēs gan dzīli. "Ja iekritisi, ārā netiks!" joko Aivars. Kādreiz te atradies dzelzceļš, bet pagājušā gadsimta 60.gados to likvidēja un uzņūvēja ceļu. No asfalta līdz Kulpenei ir 4 kilometri, bet līdz Kupravai - 7. Ciems starp mežu masiemiem ir kā strēmele.

## Pirms 8 gadiem

### Vai tas būs kaut kam vajadzīgs?

"...Susāju pagastā ir cilvēki un notikumi, kuri rada aprīņu un pārsteidz. Vecāko cilvēku uzkrātā dzīvesziņa un mākas ir tās, kas var aiziet nebūtībā, ja iztrūks nākamā paaudze, kura būs šo zinību pārņēmēja...."

(“Jāsaglabā cilvēku uzkrātā dzīvesziņa”)

Kultūrvēstures muzeja "Vēršukalns" dzīvojamās mājas puķu dobē uzziedējušas sniegulkstenītes. Turpat blakus sarkanīgus asonus jau dzen arī pujenes. "Trakās! Žigli atpakaļ zemē, jūs taču nosalsiet!" asonus sabar muzeja vadītājs ALDIS PUŠPURS. Mūsu apciemojums iegādījies tieši pirms Svētā Jāzepa dienas, tādēļ arī muzeja telpu apskati un sarunu sākam par puķēm. Dzīvojamā istabā zojo kupla mirte, ko Aldim un muzejām dāvinājusi vietējā iedzīvotāja. Puķes saimnieks stāsta, ka nav atradis isto recepti mirtes kopšanai, jo internets šajā ziņā ir pretrunu pilns. Taču mirtei pagaidām nekas nedraud. Puķei nav traucējis pat tas, ka lielākā salā zariņi piesaluši pie loga rūts. Turpat kuplo arī asperāgs, kas Alda uztverē ir īsta lauku māju puķe. Kopš bērniņas viņš atceras, ka kaimiņu mājās goda istabā asperāgs bija saaudzis kā liela, zaļa čupa. Pārsteigumu gan puķu saimniekam, gan arī mums sagādājis naudas koks, kas uzziedējis sīkiem, baltiem ziedinīem. Par vienu lietu Aldis gan ir pārliecināts, - Jāzepa dienā zagtās puķes, kā vēsta ticējums, aug labi. To viņš pārbaudījis, slepus nolaužot pa zariņam no puķēm, kas augušas dažādās Balvu iestādēs. Ieaugušas visas!

Gadu gaitā kultūrvēstures muzejs "Vēršukalns" apaudzis arī ar jaunām būvēm - izbūvēta jauna klēts, estrāde, izrakts dīķis. Senajā laukā sētā regulāri notiek interesanti pasākumi. Savulaik A.Pušpuram, kurš bija Susāju pagasta priekšsēdētājs, bija arī ideja par pirts izbūvi, jo senā pirts nav saglabājusies. Tagadējais lauku sētas muzeja vadītājs to nenoliedz. Taču pirts, viņaprāt, vairāk saistīs ar izklaidi un liderīgām padarišanām, uz ko šajos finansiāli



**Puķes aug un zaļo.** Kultūrvēstures muzeja "Vēršukalns" vadītājam Aldim Pušpuram puķes sagādā patiesu prieku - gan tās, kas aug podos, gan ārā – puķudobēs.

grūtajos laikos nebūtu vērti saspringt. Vairāk nekā pirti muzeja vadītājam gribētos izbūvēt un iekārtot dzīvojamās mājas otro stāvu, jo jau tagad trūkst vietas, kur izkārtot muzeja eksponātus, grāmatas. Bet materiāli arvien nāk klāt - gan tie, ko atnes iedzīvotāji, gan tie, ko vāc pats muzeja vadītājs. Vienā no mājās istabām izveidojusies bibliotēka. Tā papildinās. Drīzumā muzeja vadītājs plāno dотies uz Rīgu, lai uz muzeju atgādātu grāmatas, ko atvēlējusi viņa radiniece. Lai cilvēki lasa! Tāpat Aldis uzklauša un pieraksta cilvēku stāstus. Varbūt noderēs. Lai gan viņš ik pa laikam uzdzod sev jautājumu: vai tas būs kaut kam vajadzīgs? Pesimistiskas pārdomas par lauku dzīvi nav viņu atstājušas, tās viņš pauž kādā intervijā "Vadugunij" vēl pirms 15 gadiem: "Mans darbs liek dzīvot lidzi lauku cilvēkiem, un es redzu - paliek aizvien sliktāk un bēdīgāk. Es varu pateikt vienu, - nekas labāks nebūs arī pēc reformas ieviešanas."

# Susāju pagastā

**Pirms 8 gadiem**

## Gatavojas veco spēkratu jubilejas salidojumam

“...Dzintars Dvinskis dzīvo Susāju pagasta Tepenīcas ciema “Cirulišos”. Viņa aizraušanās ir seni motocikli un to restaurācija. Jau kopš 1997. gada ciema iedzīvotājs vāc senas lietas, jo uzskata, ka tās ir laba pagātnes liecība. Dzintara kolekcijā ir seni darbariki, dažādi sadzīves priekšmeti, bet vislabprātāk viņš darbojas ar motocikliem...”

(“Motociklu privātkolekcija - pagātnes liecība”)

Senlietu kolekcijas īpašnieks DZINTARS DVINSKIS ciemiņus no redakcijas sagaida sētsvidū un aicina mājā, kur izvietoti senie amata riki, sadzīves priekšmeti un fotogrāfijas. Jautāts, kas šajos gados viņa privātkolekcijā mainījies un ir jauns, vīrietis stāsta, ka pērn rudenī atjaunojis klēti, kas nav vēl gluži pabeigta, tai nepieciešams ielikt grīdu, pēc tam tur varēs izvietot eksponātus. “Arī mājā eksponāti ir jāpārkārto - kas mazāk vajadzīgs, jāizvelk ārā, akcentu liekot uz lielākām un vērtīgākām mantām,” viņš saka.

Skatiens aizķeras pie veca skapja, kurā izvietotas senas stikla pudeles ar gravējumiem. Tās esot Viļakas traktiera pudeles, ko Dzintars atradis kādas ēkas gruvešos. Pērn kolekcionārs tīcīs pie sena skapja, kas gan ir laika zoba stipri bojāts. Lai to atjaunotu, nāksies krietni papūlēties. Bet ir vērts, jo skapī iegriezta pat sena aizsardzības zīme. Laimīgais kolekcionārs lēš, ka skapis varētu būt aptuveni divsmit gadus vecs. Aplūkojot skapi, secinām, ka tas ir sens trauku skapis, tādēļ tam vieta, visticamāk, atradīsies istabā, bet no istabas uz klēti aizceļos senie amata riki un citas mantas.

Atjaunot un sakārtot senlietas Dzintaram palīdz arī sieva un dēls, kurš gatavojas absolvēt Viļakas Valsts ģimnāziju. Šogad ģimenei īpaši daudz darāmā, jo “Cirulišos” notiks 10. Ziemeļlatgales retro rallijs un ģimene jau gatavojas seno spēkratu salidojumam. “Sabruks daudz cilvēku, gribas, lai viesiem ir ko darīt - gan tiem, kas piedalīsies rallijā, gan tiem, kas tāpat vien būs klāt jubilejas salidojumā. Lai visiem būtu interesanti, atjaunojam ekspozīcijas, domājam par pasākuma programmu,” atklāj Dzintars. Viņš neslēpj, ka pasākums iecerēts kā orientēšanās rallijs, galvenokārt Viļakas novadā. “Ar vecajiem kleperiem izbraukāt Balvus ir kā ir. Piedāvājumu pieteik arī Viļakas novadā,” gaidāmā pasākuma norisi ieskicē tā organizators.

Arī pats viņš aktīvi apmeklē veco spēkratu salidojumus, kas notiek citviet. “Vasaras sezonā katrā otrajā nedēļā sanāk kaut



**Atjaunotā klētiņa.** Dzintars Dvinskis izrāda atjaunoto klētiņu, kas tagad lieliski papildina seno ēku kompleksu. Klētiņas jumta galus rotā tā dēvētie *gaiji*, kas bija populāri sendienās, būvējot ēkas.

kur braukt. Latvijā ļoti modē ir vecās tehnikas pasākumi. Šogad tāds notiks Aglonā. Domubiedru grupa ir parādījusies Rēzeknē. Sadarbojamies ar veco spēkratu *lāpitāju* Tilžā. Esmu piedalījies pasākumā Igaunijā, Narvā,” pastāsta Dzintars.

Viņš ir pētījis arī Tepenīcas ciema vēsturi, kurā viņa dzimta dzīvo jau sestājā paaudzē. Tagad ciemā dzīvo ne vairāk kā 20 cilvēki, bet ziedu laikos - pagājušā gadsimta 30. - 40.gados - te mituši aptuveni 300 cilvēki. Ciema pirmsākumi meklējami 17.gadsimta sākumā. “Bet mani senči te varētu būt ienākuši ap 1700.gadu,” secina dzimtas vēstures pētnieks.

**Pirms 11 gadiem**

**Sader ar pavasari**

“...Susāji bagāti ar lielajiem krustiem. Skaitā ziņā to ir 15. Pašlaik vēl pagastā lepojas ar maija dziedājumiem pie ciema krustiem, ar psalmu dziedāšanu par mirušo dvēselēm...”  
("Susājos dzied pie krustiem")

“Susājos ir 15 ciema krusti, pavisam noteikti,” apgalvo bijušais pagasta padomes priekšsēdētājs, tagad kultūrvēstures muzeja “Vēršukalns” vadītājs A.Pušpurs. Viņš uzskaita ciemus, kur krusti vēl saglabājušies vai atjaunoti - Svilpovā, Kravālos, Keišos, Meirovā, Ilziņos, Geinovā... Karīgovā nav iedzīvotāju, tādēļ krusts, iespējams, nav saglabājies... Vēdeniešos nav sava lielā krusta. Taču krusts ir kapos, arī kapos dzied pie krusta. Protams, nav jau tā kā agrāk, kad ciema sievas nāca dziedāt pie lielā krusta katru vakaru, taču vienreiz gadā arī tagad pie krustiem notiek maija dziedājumi. Dziedājumu pie krustiem vēsturi skaidro dažādi, bet viennozīmīgi, ka lauku cilvēki darba laikā nevarēja katru vakaru tikt uz baznīcu. Bet, ja krusts bija ciemā, lielākoties ceļa malā, tad vienreiz maija mēnesī sanākt varēja. Turklat maijs ir Jaunavas Marijas mēnessis. Jaunavas Marijas dziesmas nav skumjas, tās ir pacilājošas, tādēļ jauki sader kopā ar plaukstošo pavasari. A.Pušpurs atceras braucienu uz Austriju, kur viņš guvis apstiprinājumu tam, cik dzīļi ticīga ir austriešu tauta. Tur lielie krusti atrodas ne tikai ceļu malās, bet arī tīrumu vidū. Iespējams, pie mums zemes īpašnieks ar to būtu neapmierināts un teiktu: a, ko man tas krusts, tas man tikai traucē...



**Svilpovas krusts.** Atjaunotais Svilpovas krusts atrodas netālu no kultūrvēstures muzeja “Vēršukalns”, tādēļ muzeja apmeklētājiem ir iespējams gan apmeklēt muzeju, gan pabūt pie krusta un dalīties līdzpārdzīvojumos un gūtajās emocijās.

**Pirms 15 gadiem**

## Pirts ir, būvē garāžu. Sapņo arī par māju

“...Mežā ielokā netālu no Egļevas mežniecības ieraudzījām saule spīdošu jumtu. Tur top viena no skaistākajām pirtījām Susāju pagastā. Izrādās, pirtīju būvniecība Susāju pusē attīstās. Jaunbūvētās pirtījas saimnieks Ūzulovā Jānis Romka bija apmulsis par to, ka viņa pirti jau nosauc par skaistāko. “Sāku ar diķu rakšanu, bet pirti būvēju jau trīs gadus. Neiet tik ātri kā gribētos,” secina J.Romka...”

(“Ūzulovā top skaistākā Susāju pirts”)

JĀNIS ROMKA dzīvo kādu gabaliņu aiz bijušās Egļevas mežniecības, bet nelielais ceļa attālums izrādās grūti izbraucams pavasara šķidronī, turklāt vēl garām braucošie mežistrādātāju transporta lidzekļi atstājuši aiz sevis dziļas rises. Spiežot pēc kādreiz “Vadugunī” uzņemtās fotogrāfijas, skaistākajai pagasta pirtijem esam pabraukuši garām, bet dzīvojamās mājas tai blakus nav. Vēl pēc nelielā ceļa posma nonākam sētsvidū, kur dzīvo meklētais. Izrādās, lauku sētā svarīga diena - govīj gaidāmās telš, un Jānis sakās lāgā neizgulējies. Citei lopīš atnesas bez pieskatīšanas, atliek tikai aiziet uz kūti, un teiš jau ir klāt, tomēr saimniekiem šādās reizēs nemierīgs prāts. Lauku mājas pagalmā cienīgi pastaigājas muskuspiļes un zosis. “Turam nelielu saimniecību, govīs, aitiņas,” saka Jānis un vedina apskatīt pirti, kurai esam pabraukuši garām. Blakus tai slejas vēl kāda jaunbūve. Izrādās, pirts pagaidām netiek izmantota tam mērķim, kam



**Sargā īpašumu.** Jāņa Romkas īpašumu sargā bargs uzraksts: šauj bez brīdinājuma, rok bez mācītāja. Tik traki nav, tomēr kārtībai jābūt - der uzmanīties un svešā īpašumā uzvesties prātīgi.

būvēta. Pirts glabājas celtniecības materiāli, atrodas kaut kas līdzīgs darbnīcai. Jaunbūve, kuru esam noturējuši par māju, ir topošā garāža. Liela gan! Bet darbi ir apstājušies. “Neiet tā lieta uz priekšu! Pietrūkst naudas,” atzīst J.Romka. Saimnieks pastāsta, ka te arī bijusi viņa dzimtas mājvietā uzcelt arī māju, tagad, nopirkuši vēlāk. Ir sapnis vecajā mājvietā uzcelt arī māju,



**Uzmanī nu!** Blakus pirtij Jānis uzbūvējis garāžu, kas izskatās pēc mājas, - tik liela tā ir. Viņš sapņo uzcelt arī māju. Plāni kā Napoleonam. Lai tik izdodas!

bet ieceres īstenošana atduras pret to pašu naudas trūkumu. Kādu laiku Jānis strādājis arī Anglijā. No turienes pārvedis sievu, vismaz tik labuma. Ne jau anglieti, bet vietējo sievieti - no Jēkabpils. Smejamies, vai viņai patika braukt uz tik dziļiem laukiem mežu vidū. “Laikam jau patika, ja atbrauca,” atjoko Jānis. Vasarā te noteikti ir jauki, arī tad, ja dubļi izķūst, nav ne vainas. Šoseja nav nemaz tik tālu!

Susāju pagastā ciemojās I.Zinkovska, foto - A.Kirsanovs

## Vilakas novada domē

25.februāra sēdes lēmumi

### Lemj par līdzdalību

Atzina Vilakas novada domes līdzdalību SIA "Balvu autotransports" par atbilstošu Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta nosacījumiem. Noteica, ka SIA "Balvu autotransports" vispārējais stratēģiskais mērķis ir sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana Vilakas novada iedzīvotajiem.

Atzina arī Vilakas novada domes līdzdalību SIA "Vilakas Veselības aprūpes centrs" par atbilstošu Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta nosacījumiem. Noteica, ka SIA "Vilakas Veselības aprūpes centrs" vispārējais stratēģiskais mērķis ir veselības aprūpes pieejamības nodrošināšana Vilakas novada teritorijā.

Atzina Vilakas novada domes līdzdalību SIA "Vilakas namsaimnieks" par atbilstošu Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta nosacījumiem. Noteica, ka SIA "Vilakas namsaimnieks" vispārējais stratēģiskais mērķis ir Vilakas iedzīvotāju, iestāžu un komercsabiedrību nepārtraukta nodrošināšana ar siltumenerģiju, ūdensapgādi un kanalizācijas pakalpojumiem par pēc iespējas zemāku cenu.

### Apstiprina programmu

Apstiprināja Vilakas novada pašvaldības ceļu un ielu fonda izlietošanas vidējā terminā programmu 2016.-2018.gadam. Noteica, ka programma precīzējama katru gadu atbilstoši faktiski pieejamajam finansējumam kārtējam gadam. Kontroli par lēmuma izpildi uzdeva Vilakas novada izpilddirektore Zigrīda Vancānei.

### Piešķirs finansējumu projektiem

Apstiprināja Vilakas novada domes konkursa par finansējuma piešķiršanu topošo un jauno uzņēmējību projektiem 2016. gadā nolikumu. Izveidoja konkursā iesniegto projektu vērtēšanas komisiju, kurā strādās Vineta Zeltkalne - Attīstības plānošanas nodaļas speciāliste; Tamāra Locāne - Finanšu un grāmatvedības nodaļas vadītāja; Aleksandrs Tihomirovs - Kupravas pagasta pārvaldes vadītājs; Juris Prancāns - Medņevas pagasta pārvaldes vadītājs; Ilmārs Locāns - Susāju pagasta pārvaldes vadītājs; Andris Mežals - Šķilbēnu pagasta pārvaldes vadītājs; Ligija Logina - Vecumu pagasta pārvaldes vadītāja; Olegs Kesks - Žīguru pagasta pārvaldes vadītājs; Mārtiņš Rēdmanis - tehniskās nodaļas vadītājs.

### Būs mērķdotācijas

Nolēma piešķirt mērķdotāciju šādiem kolektīviem: Vilakas kultūras nama deju kopai "Dēka" - 56,83 eiro mēnesī; jauniešu deju kolektīvam "Bitīt matos" - 56,83 eiro mēnesī; Rekovas kultūras centra jautkajam korim "Viola" - 56,83 eiro mēnesī; folkloras kopai "Rekovas dzintars", Kupravas pagasta etnogrāfiskajam ansamblim, Medņevas etnogrāfiskajam ansamblim, Medņevas tautas nama folkloras kopai "Egle", Šķilbēnu pagasta etnogrāfiskajam ansamblim, Upītes jauniešu folkloras kopai "Upīte", Upītes etnogrāfiskajam ansamblim, Vilakas kultūras nama etnogrāfiskajam ansamblim "Abrenīte", Vilakas kultūras nama folkloras kopai "Atzele", Žīguru folkloras kopai "Mežābele", Vilakas kultūras nama kapelai "Atzele", Vilakas krievu dziesmu ansamblim "Sudaruška", Vilakas kultūras nama sieviešu vokālajam ansamblim "Cansone" - katram 28,42 eiro mēnesī. Piešķirto mērķdotāciju kolektīvu vadītājiem izmaksās vienu reizi ceturksni.

### Nodrošinās līdzfinansējumu

Lēma nodrošināt 2016.gada pašvaldības budžetā līdzfinansējumu 200 eiro Vilakas novada bibliotēkai Valsts Kultūrapītāla fonda izsludinātajā projektu konkursā projekta "Grāmatas lappuses pāršķir autors" realizācijai.

### Nosaka uzturēšanās izmaksas

Noteica viena audzēkņa mēneša uzturēšanas izmaksas izglītības iestādē: Vilakas pirmsskolas izglītības iestādē - 183,04 eiro; Medņevas pirmsskolas izglītības iestādē - 210,42 eiro; Žīguru pirmsskolas izglītības iestādē - 220,21 eiro; Vilakas pamatskolā - 74,66 eiro; Viduču pamatskolā - 94,52 eiro; Žīguru pamatskolā - 114,06 eiro; Upītes pamatskolā - 85,31 eiro; Vilakas Valsts ģimnāzijā - 88,64 eiro; Rekavas vidusskolā - 53 eiro.

### Piedalīties Nacionālajā veselīgo pašvaldību tiklā

Nolēma iestāties Nacionālajā veselīgo pašvaldību tiklā un kļūt par tā dalībnieci. Par atbildīgo darbinieku jeb tikla koordinatoru apstiprināja Vilakas novada domes priekšsēdētāju Sergeju Maksimovu.

## Dzīvesziņa

# "Rudzupuķes" spriež, kā labāk dzīvot

Maruta Sprudzāne

Pēc ilgāka laika notika rajona sieviešu biedrības "Rudzupuķe" tikšanās, uz kuru bija uzaicināti arī ciemiņi. Saruna notika neformālā gaisotnē, pārrunājot sievietēm svarīgus jautājumus un daloties pieredzē.

Biedrības dalībnieces bija vienīsprātis, ka "Rudzupuķei" turpmāk jātiecas ik mēnesi, kādā no mēneša sestdienām, veltot laiku sarunai par konkrētu tēmu. Tā būtu iespēja uzzināt un iemācīties kaut ko jaunu, tikties ar lektoriem, noskaidrot sev svarīgus jautājumus, kā arī dalīties savstarpējā pieredzē. Dalībnieces nosauca konkrētas tēmas, par ko varētu būt turpmākās tikšanās, un arī cilvēkus, kurus gribētu aicināt. Izskanēja priekšlikums aprīlī dalīties mazdārziņu kopšanas un sējas gudrībās, vēlākajos mēnešos tikties ar ġerbspānā stila konsultantu, kurš ieteiktu, ko un kā meklēt veikalos, lai atrastu sev piemērotāko apģērbu. Bija ierosinājums ieklausīties kādas kosmētikas izplatīšanas firmas konsultanta padomos, kā arī iemācīties vienkāršus, bet noderīgus ikrīta vingrojumus možumam.

Marta sestdienas sarunas tēma bija: veselības uzturēšanas noslēpumi, iztieket bez medikamentu lietošanas. Tājās dalījās balveniete Olga Smola un Rugāju novada iedzīvotāja Nanija Stāmere. Viņas uzdrīkstējās atklāt savas bijušās veselības problēmas un ceļu, kas palīdzējis tās uzveikt. Abas *pasvītroja* vienu un to pašu atziņu, kas vada viņu dzīvi. Tā ir Joti vienkārša: veselība - tā ir enerģija, bet, zaudējuši šo galveno spēku, cilvēka dzīvei vairs nav nozīmes. Nanija Stāmere teica, ka viņa meklē un uztur saikni ar līdzīgi domājošiem cilvēkiem neatkarīgi no viņu ieņemamā amata vai izglītības, bet kuru prioritātē ir vēlme būt veseliem. Nanija kādreiz vēlējās kļūt par medīki, taču gluži tā dzīvē nesanāca. Tagad viņa par to pat priečājas, jo uzkata, ka pašas dzīves laikā iegūtās zinības daudz kur pārspēj klasisko medicīnu. Nanija nelieto ķīmiskās zāles. Astoņu gadu laikā viņa sevi sakārtojusi tā, ka var iet, skriet, palīdzēt bērniem un citiem cilvēkiem, nevis savos sešdesmit trijos gados čikstēt un būt par apgrūtinājumu. "Iesākt šo ceļu, protams, nav viegli. Tas liek mācīties, izglītoties un prasa arī zināmus naudas līdzekļus. Taču arī aptiekā, pērkot zāles, cilvēki tērē naudu," secina Nanija Stāmere.



**Interesanta saruna.** Nanija Stāmere (priekšplānā) dalās savā dzīves pieredzē atklājot, kas viņai palīdz labi justies.



**Ciemīņš.** Pirma reizi ar biedrības "Rudzupuķe" dalībniecēm tikās balveniete Olga Smola. Arī viņa pastāstīja, kā dzīvo, lai iespējami mazāk ikdienā nāktos lietot aptiekā pirkus medikamentus.

## Aktuāli

# Par sievietēm Eiropas pārmaiņu laikmetā

Maruta Sprudzāne

Martā Rīgā notika EAPN-Latvia-Latvijas PretNabadzības tikla un Sieviešu Tiesību institūta rīkotais seminārs – diskusija par sievietēm Eiropas pārmaiņu laikmetā. Tajā piedalījās arī Balvu rajona sieviešu biedrības "Rudzupuķe" pārstāvēs Maruta Paidere, Ilona Džigure, Larisa Berne un Anna Jermacāne. Par ko sievietes diskutēja, stāsta M.Paidere.

Sarunas akcenti bija par sieviešu vietu sabiedrībā, viņu personīgo brīvību, kā arī likumiem, kas spēj nodrošināt aizsardzību. Semināra dalībnieces noklausījās vairākus referātus, kā arī Saeimas deputātu, Labklājības ministrijas speciālistu, pašvaldību pārstāvju, izglītības iestāžu un NVO vadītāju viedokļus, kam sekoja rezolūcijas pieņemšana. Tajā akcentēja izdiskutētos jautājumus, piemēram, nepieciešamību pieņemt likumu, kas atbilstoši ES politikai paredzētu augstākajās lēmējinstīcijās valsts pārvaldē un uzņēmumos būt sieviešu skaitam ne mazākam par 40%, kā arī nodrošināt vienādu atalgojumu sievietēm un vīriešiem par vienu un to pašu darbu (sievietes šobrīd saņem par 17% mazāku atalgojumu), ar likumu iekļaut darba stāžā laiku, kad māte vai tēvs bijuši nodarbināti bērnu aprūpē un audzināšanā.

Arī "Rudzupuķes" valdes locekle Ilona Džigure iesaistījās publiskajā diskusijā. Sieviešu tiesību institūta



**Iespēja uzzināt ko jaunu.** Seminārā Rīgā piedalījās arī "Rudzupuķes" dalībnieces (no kreisās) Anna Jermacāne, Ilona Džigure, Larisa Berne un Maruta Paidere.

valdes priekšsēdētāja Laila Balga un citas dalībnieces runāja par sieviešu lomu lēmējinstīcijās, par to, ka sievietēm jābūt saliedētām, par darba un ģimenes dzīvi, sieviešu nodarbinātību, izglītību, kā arī dzimumlidzības un vardarbības jautājumiem. Tikšanās noritēja Joti draudzīgā, radošā un sievišķīgā atmosfērā. Noslēgumā sekoja pārsteigums - katra sieviete saņēma pa baltais rozei un vērtīgai grāmatai no diskusijas organizatoriem.

## Pieredze

# Iemācījās novērtēt mazas lietas

Irēna Tušinska

**Balvu Valsts ģimnāzijas absolvente, Latvijas Lauksaimniecības Universitātes 3.kursa studente SANTA KOMANE pagājušo vasaru pavadīja ASV, kur kompānijas "Southwestern Advantage" paspārnē darbojās tiešajā tirdzniecībā, pārdodot amerikāniem mācību līdzekļus. Ari šogad jauniete ir apņēmības pilna turpināt strādāt Amerikā. Par to, kā viņai veicās, atrodies vienai svešā valstī, un gūtajām atzinām Santa pastātīja arī mūspuses jauniešiem, kuri 11.martā bija ieradušies uz tikšanos Balvu Bērnu un jauniešu centrā.**

Santa atklāja, ka studenti no visas Latvijas katru vasaru dodas uz ASV, lai strādātu kompānijā, kas Nešvilā, Tenesē Štatā, pastāv vairāk nekā 150 gadus. Jauniete pastāstīja, ka šī bija viņas pirmā darba pieredze ārziemēs. "Mani uzrunāja jaunietis no mūspuses - Guntars Logins, uzaicinot noskatīties prezentāciju par to, ko viņš dara vasarās nu jau trīs gadus," par to, kā uzzināja par iespēju doties pēlēkā uz ASV, stāsta Santa. Veiksmīgi izturējusi atlasi, kurā uz katru vietu pretendēja 10 jaunieši, Santa guva iespēju trīs vasaras mēnešus pavadīt ASV.

Maija beigās ieradusies Amerikā, mājās jauniete atgriezās tikai pēdējā augusta dienā. Darbs nebija viegls,

taču ļoti interesants. Santa strādāja 12 stundas dienā, 6 dienas nedēļā. Viņa pastāstīja, ka "Door to door selling" jeb preču pārdošana, klauvējot pie iedzīvotāju māju durvīm un piedāvājot preci, ir populārs tirdzniecības veids ASV. Santas uzdevums bija, staigājot pa mājām, piedāvāt tur dzīvojošām ģimenēm kvalitatīvas, izglītojošas grāmatas: "Ja ģimenei radās interese, kopā ar viņiem apsēdāmies un pastāstījam par tām tuvāk, ja nē, atvadījāmies un devāmies uz nākamo māju." Viņa atklāja, ka latviešiem ierasto kautrīgumu pārvarēt palīdzēja iepriekšējā sagatavošanās. Speciālas apmācības notika gan pirms došanās uz ASV, gan pirms darba uzsākšanas jau Amerikā. "Vasaras sākumā visi dalībnieki satikās piecu dienu ilgās intensīvās mācībās, bet pēc tām katra grupa brauca uz savu reģionu, lai sāktu strādāt," pastāstīja jauniete.

Santa klātesošajiem atklāja arī iesuvumus, dzīvojot un strādājot ASV: "Vislielākais iesuvums ir uzlabotā angļu valodas prasme. Nekad agrāk nebiju domājusi angļu valodā, bet jūnija beigās sapratu, ka domāju angļiski, un tā bija forša sajūta." "Tāpat Santa atzina, ka aizvadītā vasāra daudz vairāk iepazina pati sevi: "Sapratu, ka varu vairāk nekā domāju. Secināju - ja saņemies, klausies un paļaujies uz kompānijas, kas pastāv ilgāk par 150 gadiem, darbinieku pieredzi, tad viss izdodas." Jauniete neslēpa,

ka liels iesuvums bija iespēja apskatīt Ameriku ne tikai no tūrista skatupunkta, bet gan iejusties Amerikas iedzīvotāju ikdienā: "Varējām iejet amerikānu mājās, uzzināt, kā viņi jūtas, ko domā, ko ēd... Trīs mēnešos sajutus kā daļa no viņu sabiedrības, un tas bija lieisks." Vieni no jaukākajiem iesuvumiem bija ar viesīmeni, kurā Santa dzīvoja, nodibinātā draudzība, kā arī iespēja atpūsties Floridā, Karību jūras krastā vasaras beigās.

Santa pauda pārliecību, ka dzīvē noderēs, strādājot šo darbu, apgūtā māka komunicēt un spēja *nolasīt* cilvēku, jau viņu ieraugot. Jauniete uzskaata, ka nākotnē gan darbā, gan ikdienā palīdzēs iegūtās pārdošanas iemaņas un prasme pārliecināt: "Turklāt iemācījos plānot savu laiku, jo arī 10 minūtēm ir liela vērtība. Iemācījos novērtēt ģimeni un Latviju, novērtēt to, kas man ir, jo man pieder ļoti daudz - esmu vesela, mana ģimene ir vesela, man ir mamma, tētis, māsa, tante, onkulis, vecmamma, vectēvs un draugi, kuri mani atbalsta. Šajā vasarā iemācījos būt pateicīga par mazām lietām - par aukstu ūdeni karstā dienā vai karstu tēju pēc lietais dienas," pārdomās dalījās jauniete. Santa neslēpa, ka, strādājot ASV, guva ne tikai dzīves atziņas, bet arī labi nopelnīja: "Strādāju daudz, taču atpelnīju ne tikai savus ieguldījumus un vasaras izdevumus, bet iegādājos arī sev nepieciešamās lietas un kopš septembra pati sevi uzturu. Ģimene



Foto - no personīgā arhīva

**Ieinteresē jauniešus.** Santa pastāstīja, ka nebija grūti uzrunāt nepazīstamus cilvēkus, kurus redzēja pirmo un, visticamāk, pēdējo reizi. Grūtāk bija pārkāpt sev pāri, turpinot klauvēt pie durvīm pēc neskaitāmiem atteikumiem. Šīs vasaras laikā viņa uzrunāja vairāk nekā 2600 cilvēku.

palīdz apmaksāt tikai kopmītņu īri."

Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes 1.kursa studente RAMONA MACĀNE, kura apmeklēja tikšanos jauniešu centrā, atzina, ka par šādu darba iespēju uzrunāja no saviem kursabiedriem: "Biju dzirdējusi sliktas atsauksmes - ka jāstrādā garas darba stundas un nevar labi nopelnīt, bet Sandra pārliecināja mani par pretējo. Tā ir lieliska iespēja daudz labāk apgūt angļu valodu, kā arī drošākam, sarunājoties svešā valodā, kā arī iemācīties labāk komunicēt ar cilvēkiem." Ramona apgalvoja, ka pieļauj iespēju nākotnē pieteikties šim darbam, tikai vēlētos strādāt pāri ar kādu citu jaunieti, jo tad

justos drošāk. Studente neslēpa, ka nekad agrāk nav strādājusi ārpus Latvijas, tāpēc tā varētu būt laba ārzemju darba pieredze, kā arī iespēja kļūt finansiāli neatkarīgi no vecākiem.

Savukārt Balvu Valsts ģimnāzijas 9.klasses skolniece DARJA SEMJONOVA uz tikšanos ar Santu atnāca kopā ar draugiem intereses pēc. "Sapratu, ka darbs ASV bija grūts, bet tas Santai palīdzēja attīstīties pašai, labāk izprast cilvēkus, kā arī diezgan labi nopelnīt," prezentācijā gūtās atziņas atklāja jauniete. Darja neslēpa, ka nākotnē arī pati neatteiktos pastrādāt ASV, bet pagaidām labprāt atrastu vasaras darbu šeit pat Balvos.

## Notikums

# Tilžā izcīnītas šaha turnīra godalgas

Artūrs Ločmelis

**19.martā Tilžas vidusskolā notika Balvu novada atklātais čempionāts šahā.**

Sacensības rīkoja un vadīja Tilžas pagasta pārvalde kopā ar Balvu Sporta centru un Tilžas vidusskolu, savukārt sacensību tiesneši bija Jānis Melnis un Maldra Strupka. Kopumā turnīrs pulcēja 30 šahistus no Tilžas, Balviem, Maltais un Rēzeknes, kuri startēja trīs grupās: "1998.gadā dzimuši un jaunāki jaunieši", "1997.gadā dzimuši un vecāki vīrieši", kā arī dāmu konkurencē grupā "Sievietes". Pirmo trīs vietu ieguvēji saņēma Balvu Sporta centra sagādātos kausus, bet 4., 5. un 6.vietu ieguvēji mājup pārveda medaļas par piedališanos šaha čempionātā.

Jauniešu grupā piedalījās deviņi šahisti. 1.vietu savā grupā ieguvēja EDVARDS ŠTEKELS no Maltais, 2.vietu - Tilžas vidusskolas šaha pulciņa dalībnieks ARTŪRS MELNIS, savukārt 3.vietā ierindojās JĀNIS GUDRIKS no Maltais.

Medaļas par piedališanos saņēma IGORS IVANOVS no Maltais, LAURIS LAZOVSKIS no Rēzeknes un KIRILS BOGDANOVIS no Maltais.

Grupā, kurā startēja 11 vīrieši, 1.vietu izcīnīja meistarandidāts šahā no Maltais - GENĀDIJS KARZININS, 2.vietu - KASPARS CIRCENIS no Balviem, 3.vietu - DAINIS VIĻUMS no Maltais. Medaļas par piedališanos šajā grupā saņēma JĀNIS ČAKĀNS no Rugāju novada, ANATOLIJS JASINSKIS no Maltais, kā arī balvenietis HELMUTS VOITS.

Savukārt grupā, kurā startēja jaunietes un sievietes, piedalījās desmit šahistes. 1.vietu izcīnīja MALDRA STRUPKA no Tilžas, 2.vietu - Tilžas vidusskolas šaha pulciņa dalībniece REBEKA LOČMELE, 3.vietu - JEKATERINA SMIRNOVA no Maltais. Medaļas par piedališanos saņēma KRISTĪNE GRUZNKOVA no Maltais, Tilžas vidusskolas šaha pulciņa dalībniece LAINE KUPČA un rēzekniete NATĀLJA SOROKINA.

Jāpiebilst, ka Tilžas vidusskolā un

ne tikai interesi par šaha spēli daudzu gadu garumā turpina uzturēt pieredzējusī šaha pulciņa vadītāja MALDRA STRUPKA, kura savulaik no 1998. līdz 2009.gadam laikraksta "Vaduguns" rīkotajā šaha turnīrā triumfēja, kā arī ieguva šaha Dāmas titulu četras reizes - 2004., 2008., 2009. un 2010.gadā. Jautāta, vai atsaucības no jauniešiem dalībai šaha pulciņā netrūkst, M.Strupka stāsta, ka sākumā pulciņam piesakās daudzi, bet ar laiku nodarbi bās ar tikpat lielu uzcītību turpina darboties tie, kurus šaha spēle patiešām aizrauj. Pašlaik Tilža palikusi arī vienīgā šaha *karoga nesēja* mūspusē, kur notiek šaha turnīri. M.Strupka atzīst, ka laiks rit uz priekšu un, kā mēdz teikt, vairs nav tā, kā vecajos labajos laikos. Tomēr *plinti krūmos* neviens nemet. Pēdējos gados mūspusēs šaha turnīru rīkotājiem izvērtusies laba sadarbība ar Maltais šaha skolu, mūspusēs šahisti galda spēli dodas spēlēt arī citviet. "Savulaik pašai bija iespēja daudzviet piedalīties šaha sacensībās, šahu bieži spēlēju arī joprojām. Prieks, ka tuvākajos



Foto - no personīgā arhīva

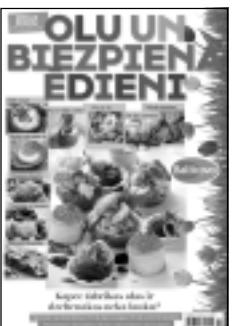
**Dāmu grupa.** Sieviešu grupā pirmās divas vietas izcīnīja mūspusēs šahistes: uzvarētāja - šaha pulciņa vadītāja Maldra Strupka (2.rindā otrā no kreisās puses) un viņas audzēkne, 2.vietas ieguvēja Rebeka Ločmele (2.rindā otrā no labās puses).

kaimiņu novados, kā arī citviet šaha spēles tradīcijas joprojām turpinās. Jāpiebilst, ka mūsdienās iespējams ļoti lietderīgi izmantot arī modernās tehnoloģijas, ko iesaku arī saviem audzēķiem. Arī datorā ir ļoti labas programmas, kurās var

spēlēt šahu, risināt dažādas kombinācijas, veidot un izspēlēt pozīcijas. Jebkura šāda veida stratēģiska spēle cilvēkiem attista logisko domāšanu, atmiņu un garīgas spējas. Šahs ir skaista spēle," pārliecināta M.Strupka.

## Jaunākie žurnālu numuri

### Jauns izdevums "Olu un biezpiena ēdienu"



- 🕒 Receptes - olas un biezpiens uzkodās, omletēs, salātos, pankūkās, desertos.
- 🕒 Knifi un padomi:
  - ✓ Kā izvārīt olu pareizi.
  - ✓ Kā atbilstoši galda etiketei ēst mīksti un cieti vārītu olu.
  - ✓ Kā izvārīt olu bez čaumalas.
  - ✓ Kā gatavot neparastās - pīļu, zosu, fazānu, pērļu vistu olas.
- 🕒 Noderīgas zināšanas:
  - ✓ Kāpēc mūsdienās fabrikas olām ir košāki dzeltenumi nekā lauku olām.
  - ✓ Kā tulkot uzrakstus uz olu iepakojuma kastēm.
  - ✓ Vai baltās un brūnās olas atšķiras garšas un uzturvērtības ziņā.
  - ✓ Kuras olas izturīgākas olu kaujās.

### Citādā Pasaule



- 🕒 Baso pēdu fenomens. *Baskājis skrējējs Edgars Rencis un skriešanas filozofija, kas jauc nebaudīties no aukstuma, dzīvot vienā ritmā ar zemi un pārvarēt ikdienas nogurumu.*
- 🕒 Ugunsrijēju karaliene. *Viņa spēja ne vien demonstrēt ierastos ugunsrijēju trikus, bet arī iedzert skābi un kausētu metālu, paliekot neskarta. Kā izskaidrojams Džo Girardelli fenomens?*
- 🕒 Bērnu lietas. *Ikyiens vecāks vēlas pasargāt savu bērnu no visa jaunā, kas sastopams šajā pasaule. Skaidrojam, kā to paveikt saskaņā ar seniem ticējumiem.*

- 🕒 Dievs ir arī svētu šaušalu izjūta. *Mācītājs Ivars Jēkabsons pieredzējis daudz neparasta, tādēļ zina, ka baznīcā jāiet apzināti un Lieldienās nepieciešams apstāties un noklust, līdz nosēžas dzīves dulķes.*
- 🕒 Riekstu pavēlniece. *Lazda ir īpašs koks, kam nereti piedevētas maģiskas īpašības. Ne velti tā bija svarīga gan keltu drūdiem, gan mūsu senčiem Latvijas teritorijā.*
- 🕒 Vēl žurnālā Mēness dienu kalendārs, nākamā perioda praktiskais padomnieks un horoskopi, kā arī ezoterikas festivāla "Likteņa dāvana" organizētāju stāsts par panākumiem, žurnālista, rakstnieka un teātra pazinēja Ivara Kleina pārdomas par aktiera iemiesošanās tēlā nozīmi, atbildes uz lasītāju jautājumiem, attiecību ekspertes viedoklis par meliem mūsu ikdienā un interesantākie jaunumi pasaule.

### Una



- 🕒 Viņa. Ilva Liepiņa-Milzarāja. "Ja iekšējā vajadzība ir nobriedusi tiktāl, ka plēš sirdi un krūtis uz pusēm un kaut kāda iemesla dēļ ir vēlme pamest šo vietu vai šos cilvēkus, tad pilnigi noteikti tas ir jādara," šodien atzīst bijusi "Panorāmas" diktore, tagad Valsī kontroles sabiedrisko attiecību speciāliste.
- 🕒 Viņš. Toms Grēviņš. Šobrīd viņš strādā par trijiem, mājās ir reti un sāk pierast pie domas, ka jau vasarā būs divu dēlu tēvs.
- 🕒 Tavas tiesības. Mobings darbā. Kā to atpazīt un aizstāvēt savas tiesības.
- 🕒 Sieviete gūst panākumus Latvijā. Signe Reinholde Āboliņa. Starp lielpilsētām un meditāciju.
- 🕒 Karjera. Pati sev priekšniece. Bizness no mājām.
- 🕒 Kur aizlido tauriņi? Attiecības ar šīkām. Kā es kļuvu pieaugusi.
- 🕒 Zvaigznēs. Eiropas kino jaunās divas.
- 🕒 Pieaugušo meiteņu stāsti. Trīs rieksti Pelnušķitei.
- 🕒 Pašzaugsme. Gimene un dzimta - resurss, kas jāizmanto.
- 🕒 Drēbju skapis. Ieva Bondare. Ar intuīciju un lakonisku gaumīgumu.
- 🕒 Jautājumi un atbildes ārsta kabinetā. Lai atkal smaidītu. Zobi implanti.
- 🕒 Interjers. Māja, kur dzīvo porcelāns.
- 🕒 Labsajūtai. Radīt noskoju pārdomāti.
- 🕒 Gatavojam kopā. Apaļš un saulains - pavasara ieskaņās.
- 🕒 Ceļojums. Andalūzija. Ziemas gaspačo.

## Vēriņā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 10.aprīlim.

### 1. kārta

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 17 pareizas atbildes. **Konkursa "Vēriņā acs" 2.kārtā veiksme uzsmaidīja MIRDZAI PRETICEI no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.**



**Palauzi galu!**

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko **galvas lauzišanas** miklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieci ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 10.aprīlim.

**3. kārta**

	<b>6</b>		<b>1</b>				<b>7</b>
<b>4</b>	<b>1</b>			<b>7</b>			<b>6</b>
<b>8</b>		<b>5</b>				<b>9</b>	<b>1</b>
			<b>8</b>			<b>3</b>	<b>9</b>
	<b>5</b>	<b>8</b>	<b>9</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>1</b>	<b>7</b>
	<b>9</b>	<b>3</b>			<b>7</b>		
	<b>3</b>	<b>7</b>				<b>4</b>	<b>9</b>
	<b>4</b>			<b>3</b>			<b>2</b>
<b>9</b>				<b>4</b>			<b>3</b>

**Pareizas atbildes iesūtīja:** A.Ančs, J.Voicišs, B.Petrova, A.Smirnova, M.Pretice, D.Svarinskis, S.Sirmā, I.Dzergača, Z.Pulča, M.Reibāne, E.Kirsone, A.Ruduks, V.Gavrjušenkova, L.Kivkucāne, St.Lazdiņš (Balvi), B.Sopule (Vīksna), L.Brokāne, V.Krēmere (Susāju pagasts), M.Bleive (Vīksnas pagasts), V.Ločmele (Lazdukalns), I.Homko (Medņeva), N.Mantone (Bērzkalnes pagasts), A.Zeltiņa (Vectilža), V.Kupčs (Lazdukalns), L.B., E.Pērkone (Rugāju novads), B.Ķīse, A.Siliņa, A.Mičule, A.Slišāns (Tilža), M.Keiša (Upīte), V.Dragune (Kuprava), Z.Šulce (Liepāja).

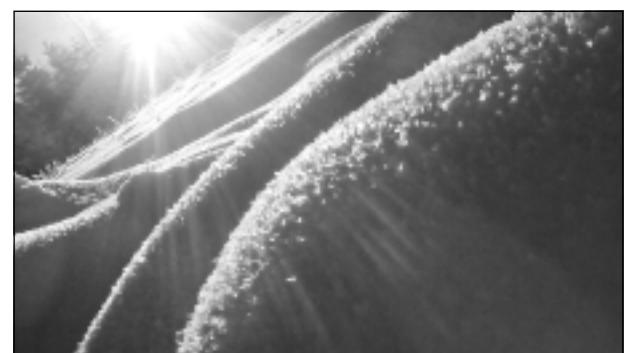
**2. kārtas uzvarētāja ir BIRUTA SOPULE** no Vīksnas. Pēc balvas griezties redakcijā.

**Foto konkurs**

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).



**Kur divi, tur trešais ....?** Iesūtīja Haralds Rāvičs no "Annasbirzēm".



**Saules staros.** Iesūtīja Salvis Dundenieks no Bērzpils.

**Par marta veiksmīgākās fotogrāfijas autoru atzīts** HARALDS RĀVIČS no "Annasbirzēm" ar fotogrāfiju "Kur divi, tur trešais ...?", kas publicēta 22.martā. Pēc balvas griezties redakcijā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

## Esi uzmanīgs!

## Balvos siro durvju virinātājs

**Reģistrē zādzības no mājokļiem.** Valsts policijas Balvu iecirknis informē, ka aizvadītajās dienās mūspusē reģistrētas zādzības no mājokļiem. Kā pastāstīja policijā, Balvu pilsētā uzradies kāds cilvēks, kurš dodas uz iedzīvotāju dzīvesvietām un, ar mērķi izdarīt zādzību, pārbauda, vai mājokļu durvis nav aizslēgtas. Gadījumā, ja tās nav aizslēgtas, garnadzis viegli ieklūst telpās un steidzīgi nozog tās mantas, kas ir viegli pieejamas un vērtīgas. Policija brīdina, ka nelūgtais viesis iedzīvotājus var apciemot gan dienā, gan arī naktī, tādēļ, dodoties ikdienas gaitās, iedzīvotājus aicina neaizmirst aizslēgt dzīvokļu un privātmāju ārdurvis. Turklāt, lai izvairītos no nepatīkamiem pārsteigumiem, papildus piesardzību un drošību aicina ievērot ne tikai balveniešus, bet arī Viļakas, Rugāju un Baltinavas novadu iedzīvotājus.

Lai palīdzētu aizturēt vainīgo personu, policija aizdomu vai konstatētas zādzības gadījumā iedzīvotājus par notikušo lūdz nekavējoties ziņot policijai un nosaukt notikuma adresi, zvanot uz tālr. nr. 110. Tas policijas darbiniekiem palīdzēs nekavējoties reaģēt un iespējamo vainīgo personu aizturēt pa karstām pēdām.



Foto - A.Ločmelis

## Robežsardzē

## Aiztur Vjetnamas pilsoņus un pārvietotājus

16.martā Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes robežsargi Alūksnes novada Liepnas pagastā (Viļakas pārvaldes pārraudzībā esošā teritorija) par valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu kārtējo reizi aizturēja ārvalstu pilsoņus.

Trešdienas rītā, veicot robežas apsekošanu, robežsardzes amatpersonas uz Latvijas - Krievijas robežas konstatēja pazīmes, kas liecināja par valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu. Nekavējoties tika organizēti iespējamo pārkāpēju meklēšanas pasākumi, kā rezultātā Liepnas pagastā aizturēja sešus Vjetnamas pilsoņus un divus personu pārvietotājus – 1970. un 1971.gadā dzimušos Ukrainas pilsoņus. Par valsts robežas tīšu nelikumīgu šķērsošanu personu grupā uzsākts kriminālprocess. Likumpārkāpēji ievietoti īslaicīgās



aizturēšanas vieta.

Jāpiebilst, ka Latvijā kopš šī gada sākuma par valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu kopumā aizturēti 15 Vjetnamas pilsoņi un četri personu pārvadātāji – pa diviem Krievijas un Ukrainas pilsoņiem. Pērn visa gada laikā amatpersonas aizturēja 463 trešo valstu piederīgos, tostarp 309 Vjetnamas, 70 Irākas, 30 Afganistānas un 25 Krievijas Federācijas pilsoņus.

## Lasītājs jautā

## Rēgs pilsētas centrā

Ar laikraksta "Vaduguns" redakciju sazinājās kāds balvenietis, kurš vēlas noskaidrot, kas atbildīgs par bijušo katlu māju Balvu pilsētas centrā pie Balvu pamatskolas?

"Šī ēka jau vairākus gadus ir sāpu bērns pilsētas centrā. Tuvumā atrodas Balvu pamatskola, turpat netālu – pilsētas skvērs un parks, bet pa vidu - grauds. Ēkas izskats ne tikai bojā pilsētas kopējo vizuālo tēlu un tās iekšpusē ir teju vai pusmetru biezis atkritumu slānis, bet šādi grausti piesaista arī cilvēkus, kuriem prātā ne tās labākās domas – kaut ko pademolēt un apkārti piesārņot. Kam šī ēka pieder un kad balvenieši var sagaidīt, ka tās vietā būs vismaz zaļas, sakoptas zāles placītis?" jautā vīrietis.

Balvu novada pašvaldības Saimnieciskās nodalas vadītājs – pilsētas pārvaldniece SANDIS MEIERS skaidro, ka minētā ēka nepieder pašvaldībai – tās īpašnieks jau vairākus gadus ir SIA "Marno J". Kā noskaidroja "Vaduguns", arī pašvaldībai šī ēka sagādā ne mazums rūpju. "Nesen notika tikšanās ar mērķi pārrunāt graustu problēmu. Mainīti arī pašvaldības saistošie noteikumi, un tagad šādus graustus paredzēts kontrolēt stingrāk, lai trešajā reizē, pēc diviem brīdinājumiem, graustu īpašniekiem piemērotu arī reālu naudas sodu. Konkrēti šīs ēkas īpašniekam iepriekš brīdinājumi izteiktī jau vairākkārt," pastāstīja S.Meiers. Kā redzams, dotajā brīdi situācija īpaši mainījusies nav.

Kā telefonsarunā pastāstīja SIA "Marno J" pārstāvis ULDIS ZELLIS, uzņēmums, lai atrisinātu jautājumu par savā īpašumā esošo bijušo katlu māju, izskata divus variantus – zemes gabalu, uz kura atrodas ēka, pārdot pašvaldībai vai arī ēku nojaukt. "Ja ar pašvaldību neizdosies vienoties par ēkas pārdošanu, to nāksies nojaukt," paskaidroja U.Zellis. Viņš piebilda, ka šis jautājums tiks atrisināts tuvākā mēneša laikā.



Grauds. Bijušās katlu mājas grauds Balvu pilsētā rēgojas jau ne pirmo gadu. Ja ticēt SIA "Marno J" pārstāvja Ulda Zeļļa vārdiem, situācijai uz labāko pusī jāmainās jau tuvākajā laikā.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

## Informē policija

## Zog no veikala

11.martā Balvos no veikala "Maxima" izdarīta zādzība 4,60 eiro vērtībā. Notiek pārbaude.

12.martā Balvos 1977.gadā dzimus persona izdarīja trīs zādzības no lielveikala Balvos, katrā no reizēm tirdzniecības vietai nodarot materiālos zaudējumus attiecīgi 7,80, 3,90 un 7,49 eiro vērtībā. Policija personu aizturējusi. Uzsākts kriminālprocess.

## Nozog maku

14.marta naktī Balvos kāda persona, izmantojot to, ka kādam dzīvoklim nebija aizslēgtas durvis, iegāja tajā un nozaga maku. Policija skaidro vainīgo personu. Uzsākts kriminālprocess.

## Suns nokož vistas

14.martā Baltinavā kādam cilvēkam piederošs suns nokoda trīs vistas. Par suni atbildīgā persona un notikušā apstākļi noskaidro.

## Pārdur riepas

14.martā Balvos automašīnai "Mercedes Benz" pārdurtas trīs riepas. Policija skaidro vainīgo personu. Uzsākts kriminālprocess.

## Aizmirst, kur novietoja automašīnu

16.martā Balvos policijā pēc palīdzības griezās 1967.gadā dzimis vīrietis informējot, ka pazudusi viņa automašīna. Policija vīrieša spēkratu atrada. Izrādījas, ka transportlidzekļa īpašnieks pārlieku liela alkohola patēriņa dēļ gluži vienkārši bija aizmirsis, kur savu automašīnu novietojis.

## Informē CSDD

## Balvu nodaļas darba laiki Lieldienās

Tuvojas Lieldienas, un autovadītāji aicināti laikus ieplānot savu transportlidzekļu tehniskās apskates.

Ceturtdiena, 24.marts: darba diena, bet stundu īsāka nekā parasti, darbs notiek pēc principa "līdz pēdējam klientam". **Balvu nodaļa: 8.30 – 16.00.**

Piektdiena, 25.marts: brīvdienas.

Sestdienu, 26.marts: Balvu nodaļa nestrādās. Strādās tās tehniskās apskates stacijas, kurām sestdienā ir darba diena. Darba diena īsākā par vienu stundu.

Svētdiena, 27.marts: brīvdienas.

Pirmdienu, 28.marts: brīvdienas.

No otrdienas, 29.marta, visas CSDD nodaļas un tehniskās apskates stacijas, tostarp Balvos, darbu atsāks ierastajā laikā un atbilstoši ierastajam darba grafikam. Plašāka informācija par CSDD Balvu un pārējām nodaļām (tehniskās apskates stacijām), tajās sniegtajiem pakalpojumiem, darba laikiem un aktuālākajām izmaiņām pieejama CSDD interneta mājaslapā [www.csdd.lv](http://www.csdd.lv).

## Viedoklis

Maruta Sprudzāne

### Dzīvi virza tikai entuziasti

**Vilakas novada iedzīvotājam ALDIM PUŠPURIAM vienmēr bijis sava skatījums par dzīvi un notikumiem. Lūk, kādu viedokli viņš izteica šoreiz.**

-Cenšos noskatīties LTV 1 kanāla raidījumu "Veiksme, intuīcija, prāts". Patik arī pašam pārliecināties par savām zināšanām. Savā erudīcijā nākas dažreiz vilties, tācū pārsteidz arī citu limenīs, kad vēl ilgi pēc spēles jādomā par cilvēka pašnovērtējumu, izglītības limeni skolās, intelektu ģimenēs. Tādi stulbeni, piedodiet par izteicienu, kā vienā no pēdējiem raidījumiem bija kaut kas nerēdzēts. Ne mirkli neminstinoties pateikt, ka Krievija ir NATO valsts... Puiši nejutās pat neērti, ka nezināja atbildi gandrīz ne uz vienu no jautājumiem, lai gan tie, manuprāt, nebija tik grūti. Jaunieši pabeigs augstskolas, iegūs amatus, iespējams, kādreiz nonāks pat Saeimā. Un tad mēs brīnāmies, ka kāds no deputātiem ierosina priekšlikumu kompensēt vairāku tūkstošu eiro vērtus sava personīgā auto izmantošanas izdevumus. Šogad Saeimas uzturēšanas izdevumi pārsnieguši pat pirmskrizes līmeni.

Ir arī pretēji notikumi. Radio stāstīja, ka Talsos darbojas uzņēmējdarbības skola vidusskolēniem. Tai esot liela piekrišana neskatoties, ka skolas nodarbības notiek brīvdienās - sestdienās.

Kad šoziem braucu cauri Baltinavai, ievēroju, ka uz hokeja laukuma arī šajā ziemā bija uzliets ledus - malači! Vilāk gan šogad ar pompu pirms dažiem gadiem ierīkotas laukums stāvēja skumīgi kluss. Esmu pārliecināts, ka dzīvi uz priekšu pozitīvā virzienā virza tikai entuziasti - skolotāji, profesiju pārstāvji, zemnieki, pētnieki un tamlīdzīgi. Esmu apbrīnojis Vilakas Valsts ģimnāzijas skolotājas Lilitas Šaicānes degsmi rosināt skolēnos vēlēšanos izstrādāt zinātniskos darbus, turklāt tādus, kuros pēta tieši vietējos procesus. Jau pirms laba laika tādi audzēkņi bija Liene Pitkeviča, Klinta Cīrcāne, Kārlis Mierīš, tagad Rainelda Zondaka. Arī tagad mana kaimiņu meitene Anda Zaremba strādā zinātniski pētniecisko darbu skolotājas Lilitas Bizunes vadībā. Šādi jaunieši un skolotāji patiešām prieč. Viņiem nav vienaldzīgs mūsu tautas un valsts liktenis.

Mani priečē, ka nemitīgi papildinās arī Susāju pagasta kultūrvēsturiskās lauku sētas "Vēršukalns" eksponātu klāsts. Par atsaucību jāuzslavē Anna Šumska, Aina Puriņa, Māris Lāpāns, Edgars Barkāns, kaimiņu Zarembu ģimene. Mēs kopā darām svētīgu darbu.

### Ko dāvināsim simtajā dzimšanas dienā?

**Masu mediji akcentē gatavošanos Latvijas 100 gadu jubilejai. Līdz tai 2018.gadā nav nemaz tik daudz laika. Gatavošanās svētkiem jau sākta, un to rīkošanā aicināta iesaistīties arī sabiedrība padomājot, ko ikviens no mums var uzdāvināt savai Latvijai svētkos. Domājot par valsts simtgadi, viedokli izsaka ALDIS PUŠPURS.**

Izskan dažādi prātojumi, kā sagaidīsim šo simtgadi, cik lielas balles rikosim un tamlīdzīgi. Būs gan balles, gan koncerti, gan daudz kas cits. Skaitlis apāš un zīmīgs. Domāju, ka lielākā daļa no mums neko konkrētu nedarīs - gaidīs koncertus un balles. Bet man gribas rosināt atsaukties vismaz tos, kuri dvēselē ir mūsu valsts patrioti, un visiem kopā izdarīt kaut ko būtisku, kaut ko paliekošu. Piemēram, iestādīt, sakopt, atjaunot, izpētīt... Esmu pārliecināts, ka svētki izdodas tikai tad, kad paši tiem cītīgi gatavojamies un strādājam. Un jo grūtāks un lielāks darbs izdarīts, jo arī svētki lielāki un svētīgāki.

Man ir rosinājums līdzdarboties arī laikrakstam "Vaduguns". Varētu presē uzrunāt cilvēkus, lai viņi piesakās ar savām idejām. Pēc tam tās apkopotu un izvēlētos to tālāko iestenošanu ar paballešanos noslēgumā. Varbūt kādam jau radusies kāda ideja? Es, piemēram, savā Egļavas mežniecības muzejā varētu uzņemties kādu rošību, aicinot šurp cilvēkus.



## Konkurss

# Panākumus gūst "Lotes" meitenes

Zinaida Logina

**Pašapziņas celšanas studija "Lote" piedalījās 13. starptautiskajā talantu un tērpju kolekciju festivālā "Snīga karaliene 2016", kas 27.februārī notika Lietuvas pilsētā Ukmergē.**

Kā stāsta pašapziņas celšanas studijas "Lote" vadītāja Līga Moroza-Ušacka, šosezon "Lotes" meitenēm tas bija jau trešais konkurss Lietuvā, kurā piedalījās 102 dalībnieces no Lietuvas, Igaunijas, Ukrainas, Baltkrievijas un Latvijas. Katrā vecuma grupā bija apmēram 20 meitenes. Viņām bija jādemonstrē tērpī, stilī - kreizī, avangards un vakartērpīs. Meitenes vērtēja neprofesionālajā un profesionālajā grupā. "Patīkami, ka visas novērtētās profesionālajā grupā un iekļuvušas pirmajā piecīniekā. Savās vecuma grupās titulus ieguva: "Pirmā vice mis" - Marta Pennere (3 - 5 g.) un Elīza Boroduška (7 - 9 g.), "Trešā vice mis" - Sintija Ločmane (3 - 5 g.). "Top modele" titulu ieguva Meldra Supe (6 - 7 g.) un Kate Kozlovska (3 - 5 g.), "Top stilīs" - Una Niedra (7 - 9 g.), "Top grācija" - Sintija Ločmane (7 - 9 g.), "Top aktrise" - Līna Leišavniece (7 - 9 g.), bet starp 80 meitenēm Alise Barbaniška (10 - 12 g.) ieguva konkursa galveno lento "Mini mis Princese" un skaistu kroni," stāsta Līga Moroza-Ušacka. Viņa piebilst, ka Latvijā vairs šādi konkursi nenotiek, bet 16.aprīlī Balvos



**Nominācijas saņemtas.** Smaidi lielāko un mazāko uzvarētāju sejās liecina, ka visu kopīgais darbs nesis augļus.

Foto - no personīgā arhīva

būs pirmais starptautiskais tērpī un modes festivāls "Modes labirinti", ko organizēs pašapziņas celšanas studija "Lote" sadarbībā ar Balvu Kultūras atpūtas centru. Rudīte Liepiņa, daudzu tērpī ideju autore un veidotāja, kura pirmo reizi bija aizbraukusi meitenēm līdzi uz konkursu, pastāstīja, ka tērpī tapšanā ieguldīts liels darbs: "Loti lielu darbu ieguldījusi Līga, viņai piemīt laba prasme veidot saliedētu komandu. Strādājot ar tērpīem, nākas tehniski izdomāt daudzas nianes, lai tērpīs būtu

origināls. Tāpēc mēs konkursā izcēlāmies tieši ar avangarda tēriem, žūrija tos pamanīja un novērtēja." Kates māmiņa Zaiga Kozlovska atzina, ka sākumā ir grūti saprast, kā tikt pie skaistiem tēriem, kur tos darināt, bet vienotā komanda, kā viņa sauc "Loti", ir ļoti izpalīdzīga. "Pirms konkursa bija satraukums, kā nekā meitiņai šis bija pirmais konkurss, turklāt uzreiz starptautisks, bet viss izdevās un viņa ieguva titulu "Top modele", "priecājas Z.Kozlovska.

## Pasākums

# Baltinavas vidusskolā iepazīst kukaiņus

**Pavasarim atrākot, mostas visa dzīvā radība, arī kukaiņi. Kukaiņu un citu dzīvo radību dienu visvairāk ir tieši martā, un katrā no šim dienām tiek ievēroti ticējumi un paradumi.**

Piemēram, 17.martā - Četrbrūdes dienā - neko nevar stādīt, tad kukaiņi visu noēdot. 21.martā - Benedikta jeb kustoņu dienā - neko neved no meža mājās, jo tad vasaru nāk mājā čūskas. Pavasara Māras dienā - 25.martā - uguni nedēdzina, lai vasarā nebūtu daudz mušu un odu.

Ar pavasara kukaiņu dienu iepazīšanos 11.martā sākās Baltinavas vidusskolas sākumskolas un sagatavošanas grupīņas pasākums "Dūci, dūci, kukaini" skolas Paaudžu centrā. Katrā klasē grupa bija pārvērtusies par kādu no kukainiņiem (1.klase - par bitītēm, 2.klase - par sienāžiem, 3.klase - par mārītēm, 4.klase - par skudrām, 6-gadīgo grupiņa - par tauriņiem). Katras klasses skolēni bija sagatavojuši priekšnesumu par savu kukaini. Tājtos bērni klātesošos priečēja ar dzejoļiem, dziesmām, fabulām, iestudējumiem, muzikālajiem priekšnesumiem, kuru starplaikos skolēniem bija jāveic dažādi uzdevumi. Bērni mēģināja atpazīt dažādus kukaiņus, minēja miklas, noskaidroja zirnekļa un kukaiņa atšķirības, pētīja kukaiņu attīstības ciklu,



**Tauriņi.** 6-gadīgās grupas bērni, kuri iejutās taurenīšu tēlos, sveica ar priekšnesumu, mēģināja atpazīt dažādus kukaiņus un minēja miklas.

Foto - no personīgā arhīva



**Pasākuma vadītāja**

LAURA MĒŠČANOVA

Foto - no personīgā arhīva

## Semināri

### Apmācību semināru cikls potenciālajiem LEADER projektu iesniedzējiem

Biedrība "Balvu rajona partnerība" izsludina atklāta konkursa projektu iesniegumu pieņemšanas 1.kārtu Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam pasākumā 19.2 Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju. Projektu konkursi tiek organizēti saskaņā ar biedrības "Balvu rajona partnerība" izstrādāto Ziemeļlatgales sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju 20015.-2020.gadam. **Projektu iesniegumu pieņemšana notiks no 2016.gada 18.aprīla līdz 18.maijam.** Lai palīdzētu potenciālajiem projektu iesniedzējiem izstrādāt projektu pieteikumus, biedrība "Balvu rajona partnerība" riko apmācību semināru ciklu potenciālajiem LEADER projektu iesniedzējiem.



Vairāk informācijas partnerības mājaslapā: [www.balvi.partnerības.lv](http://www.balvi.partnerības.lv), kontaktpersona: stratēģijas administratīvā vadītāja Ilze Daukste, mob.tālr.: 27070899, e-pasts: [balvurajpartneriba@gmail.com](mailto:balvurajpartneriba@gmail.com)

## Informē VID

Jāiesniedz gada pārskats biedrībām, nodibinājumiem, arodbiedrībām, reliģiskajām un politiskajām organizācijām

**Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID)** atgādina, ka līdz 2016.gada 31.martam ieskaitot visām Latvijā reģistrētām biedrībām, nodibinājumiem, arodbiedrībām, reliģiskajām un politiskajām organizācijām VID ir jāiesniedz pārskats par 2015.gadu.

Politiskajām organizācijām (partijām) un to apvienībām līdz 31.martam jāiesniedz gada pārskata noraksts, savukārt tām biedrībām, nodibinājumiem, arodbiedrībām un reliģiskajām organizācijām, kuru apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem 2014. un 2015.gadā nepārsniedza 40 000 eiro, līdz 31.martam VID ir jāsniedz gada pārskata daļas – ieņēmumu un izdevumu pārskats, ziedojumu un dāvinājumu pārskats un detalizēta informācija par izlētotajiem ziedojuumiem un dāvinājumiem (reliģiskajām organizācijām, ja ir vai bija piešķirts sabiedriskā labuma statuss).

Tām organizācijām, kurām piešķirts sabiedriskā labuma statuss, līdz šī gada 31.martam papildus gada pārskatam jāiesniedz arī veidlapa "Iepriekšējā gada darbības pārskats un turpmākās darbības plāns", kas pieejama VID mājaslapas sadaļā "Sabiedriskā labuma statusss".

Gada pārskatu var iesniegt papīra formā jebkurā VID klientu apkalpošanas centrā vai arī nosūtīt pa pastu, taču VID aicina komersantus iesniegt gada pārskatus elektroniski, izmantojot VID elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS), kur pieejamas gada pārskata sastāvdaļa strukturētas formas, kas nodrošina datu precīzitāti, jo notiek automātiska dokumentu pareizības pārbaude, kas, ja nepieciešams, ļauj novērst aprēķina klūdu iespējas. Svarīgi arī, ka visa uzņēmuma iepriekšējā gada pārskatā sniegtā informācija tajā ielasīties automātiski. Respektīvi, iesniedzot gada pārskatu par 2015.gadu elektroniski, visa 2014.gada pārskatā norādītā informācija tajā ielasīties automātiski.

Informācija par gada pārskata obligātajām sastāvdaļām, par dokumentiem, kas iesniedzami kopā ar gada pārskatu, par to, kas veic attiecīgās sabiedrības gada pārskata pārbaudi un kādi ir gada pārskata iesniegšanas termiņi, skaidrota VID informatīvajā materiālā "Valsts ieņēmumu dienests saskaņā ar Sabiedriskā labuma organizāciju likuma 14.panta nosacījumiem var izskatīt jautājumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšanu.

iesniedzamie gada pārskati, dokumenti un to iesniegšanas termiņi par 2015.pārskata gadu", kas pieejams VID mājaslapas sadaļā "Gada pārskati".

Biedrību, nodibinājumu un arodbiedrību gada pārskatu struktūru, apjomu un saturu, kā arī sagatavošanas, pārbaudišanas un iesniegšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2006.gada 3.oktobra noteikumi Nr.808 "Noteikumi par biedrību, nodibinājumu un arodbiedrību gada pārskatiem", reliģisko organizāciju gada pārskatu struktūru, apjomu, saturu, kā arī sagatavošanas, pārbaudišanas un iesniegšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2006.gada 14.novembra noteikumi Nr.928 "Noteikumi par reliģisko organizāciju gada pārskatiem", savukārt politisko organizāciju (partiju) un to apvienību gada pārskatu sagatavošanas, pārbaudišanas un iesniegšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 13.07.2004. noteikumi Nr.591 "Noteikumi par politisko organizāciju (partiju) un to apvienību gada pārskatiem".

Iepriekšējā gada darbības pārskata un turpmākās darbības plāns, kuru aizpilda un iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā sabiedriskā labuma organizācijas, veidlapas paraugs ir apstiprināts Ministru kabineta 2010.gada 5.maija noteikumos Nr.407 "Noteikumi par biedrības, nodibinājuma, reliģiskās organizācijas vai tās iestādes iepriekšējā gada darbības pārskata un turpmākās darbības plāna veidlapas paraugu".

VID aicina ievērot gada pārskata iesniegšanas termiņus un prasības. Gadījumā, ja gada pārskats netiks iesniegts minēto Ministru kabineta noteikumu noteiktajā termiņā, tas ir, līdz 2016.gada 31.martam ieskaitot, vai arī tam nebūs pievienotas visas likumā noteiktās sastāvdaļas, atbildīgām personām var tikt piemērota administratīvā atbildība saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.6 pantu "Nodokļu un informatīvo deklarāciju iesniegšanas termiņu neievērošana".

Papildus VID vēlas informēt, ka gadījumā, ja sabiedriskā labuma organizācija neievēros gada pārskata vai iepriekšējā gada darbības pārskata un turpmākās darbības plāna normatīvajos aktos noteiktos iesniegšanas termiņus, Valsts ieņēmumu dienests saskaņā ar Sabiedriskā labuma organizāciju likuma 14.panta nosacījumiem var izskatīt jautājumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšanu.

## Jāiesniedz līdz 2016.gada 31.martam ieskaitot

**Pagājuši abonēšanas trīs mēneši, pārliecinies, vai abonēji turpmākajiem mēnešiem?!**



**Vaduguni**



### Veiksmes prognoze

**22.marts.** Šodien sāc tikai tādas lietas, kuras pret vakaru vari pabeigt. Un tās tiešām ir jāpabeidz! Te nu nederēs teiciens, ka darbs nav vilks un mežā neaizbēgs. Tāpat sev no rīta atgādini, ka šodien biežāk jāsaka vārds 'nē', nevis 'jā'. Kāpēc?

Tāpēc, ka šodien daudzi Tevi mēģinās novest no pareizā ceļa vai nu ar treknām kūciņām, vai gardu šņabīti, vai spēļu zāles apmeklējumu. Miliet un esiet milēti!

**23.marts.** Pusēnas Mēness aptumsumā dienā normāli cilvēki svarīgus lēmumus nepieņem, toties atver sirdi mīlestībai. "Kāda mīlestība manos gados?" kāds īgri noburķķēs. Jā, jā, jebkurā vecumā mums ir ko mīlēt. Un ir kāds, kurš mīl mūs. Vienalga, vai tas ir Jānis, vai Pēteris, Anna vai Milda, dēliņš vai mazmeitiņa, mīlotais Bobis vai Muris, žurciņa vai blusīņa. Miliet un esiet milēti!

**24.marts.** Lai rīt varētu gāzt kalnu, šodien turi acis, ausis un muti valjā. Nē, nē, muti gan labāk aiztaisīt ciet. Lai tā vērtīgā informācija un jaunumi, ko šodien izdzirdēsi vai saredzēsi, neizsprūk ārā. Ja gribi ko nopelnīt vērtspapīru tirgū, tad ir īstā diena akciju, obligāciju un citu vērtspapīru iegādei.

**Pareģe Ilga**

\* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

Nakts	Diena		
T 23.03	Aprīļies	-4	Aprīļies
C 24.03	Skaidrs	-5	Skaidrs
Pk 25.03	Skaidrs	-5	Aprīļies
S 26.03	Aprīļies, netīs lieetus	+1	Aprīļies, lieetus



## Apsveikumi

Lai Tev allaž un vienmēr pietiek smaidu  
un labu vārdu,  
Kas kā cīruļi dvēselē dzied.  
Lai Dievs noklāj visbaltākos ceļus  
Tavā priekšā ko iet...  
(Nagle)

**Veltu levīnu** sveicam skaistajā dzīves jubilejā!  
Ilga, Jānis

Lai aiziet prom pa baltu sniegu  
Tās rūpes, kuras nomāc mūs.  
Lai pavasaris nāk ar prieku,  
Ar cerību - viss labi būs!  
Sirsnīgi sveicam **Annu Miņinu** 90 gadu jubilejā!  
Vēlam veselību, dzīvesprieku, lai nespēks projām bēg, un  
vēl daudzus skaistus gadu nodzīvot.  
Cejinieku ielas kaimiņi

**SUPERAKCIJA** tikai līdz 31.maijam!

Visiem, kas iegādājas jumta seguma komplektu  
vairāk par 100m<sup>2</sup>, **jumta plēve bez maksas!**  
SIA "TOODE" Balvu filiālē klienti pēc kataloga un  
paraugiem var pasūtīt materiālus pēc vajadzīgiem  
izmēriem un krāsu gammas:

- Tērauda jumtu un sienu profili
- Lietus ūdens noteķsistēmas
- Papildēlementi (cores, vējmalas, palodzes u. c)
- Sniega barjerās, jumta tilti, jumta un fasādes kāpnes
- Dūmvadu sistēmas (skursteņi), ventilācijas izvadi
- Jumta logi \* Skārdnieku instrumenti \* Jumta lūkas
- Gludā skārda rullu materiāls

**Uz vietas iespējams iegādāties:**

- celtniecības plēves, krāsu, skrūves un citus materiālus
- Būsiet gaidīti mūsu filiālē!** Balvi, Brīvības iela 62.  
mob.tālr. 26146111, [balvi@toode.lv](mailto:balvi@toode.lv)

## Reklāma

"Tako akmens" izgatavo  
pieminekļus, kapa apmales un  
dārza skulptūras no vietējā  
laukakmens un zviedru granīta.

Plašs assortiments,  
visszemākās cenas.

MUMS IR VISS, LAI ĪSTENOTU  
JŪSU IDEJAS! Tālr. 29388000.  
Atrodamies **Balvos**, Ezera 35a.  
[www.takoakmens.lv](http://www.takoakmens.lv)

**LAFIKO.LV**  
**AIZDEVUMI**  
**PENSIONĀRIEM**  
un strādājošajiem!  
**Balvos, Tautas 1.**  
Otrdiens, ceturtdienas, piektdiens.  
Tālr. 64521873, 26402362.

## Pārdod

Pārdod sausu, skaldītu bērza,  
alkšņa malku ar piegādi.  
Tālr. 26425960.

Pārdod lopbarības kartupeļus -  
3 EUR/maiss. Tālr. 26171939.

Pārdod sēklas un lopbarības  
kartupeļus ar piegādi.  
Tālr. 20478394.

Pārdod jaunas PET litrīgās pudeles.  
Tālr. 29445889.

Pārdod mazlietotus benzīna  
motorzāģus. Tālr. 28623402.

Pārdod 3-istabu dzīvokli  
Stekentavā. Tālr. 28339850.

Pārdod 2-istabu dzīvokli (malkas  
apkure). Tālr. 25958232.

Pārdod nekustamo ipašumu Balvos  
(blakus ezeram), Brīvības ielā 1a,  
zemes platība 0,18 ha, ēkas platība  
83,60 m<sup>2</sup>. Cena - EUR 10 000.  
Tālr. 26446440.

Pārdod cūkgālu.  
Tālr. 26134375.

Pārdod sivēnus.  
Tālr. 26559632.

Pārdod *Merceeds Benz 220C*,  
dīzelis, TA. Tālr. 28824151.

Pārdod *Opel Vectra*, 2000.g.,  
2.2 TDI, universāls, TA, EUR 1000.  
Tālr. 28671680.

Pārdod 40 litru alumīnija piena  
kannas. Tālr. 29445889.

## Pērk

**Z.s "Strautiņi"**  
**iepērk mājlopus.**  
Samaksa tūlīteja. Labas cenas.  
Tālr. 29411033.

**SIA "AIBI" pērk**  
**liellopus, jaunlopus,**  
**aitas, zirgus.**  
**Labas cenas! Samaksa tūlīteja.**  
Svari. Tālr. 26142514, 20238990.

**SIA "Lauku Miesnieks"**  
**iepērk mājlopus.**  
Augstas cenas. Samaksa tūlīteja. Svari.  
Tālr. 20207132.

**SIA RENEM**  
**iepērk**  
**jaunlopus,**  
**liellopus, aitas.**  
**ELEKTRONISKIE SVARI.**  
**Paaugstinātas cenas!**

Skaidrā naudā vai ar  
pārskaitījumu.  
Tālr. 65329997, 29485520,  
26393921, 29996309.

**SIA "LATVIJAS GAĻA"** **iepērk**  
**liellopus, jaunlopus, aitas,**  
**zirgus.** Samaksa tūlīteja.  
Svari. Tālr. 28761515.

Pērk zemi, mežus, cirsmas,  
ipašumus. Tālr. 26489727,  
25633301.

Pērk mežus, cirsmas, retināšanas.  
Tālr. 29100239.

Pērk meža ipašumus ar zemi un  
cirsmas. Tālr. 29433000.

**100% latviešu uzņēmums pērk**  
**mežus, zemi, cirsmas.**  
Tālr. 22003161.

**SIA "SENDIJA"** pērk zarus  
šķeldošanai, zaru šķeldu.  
Veicam apaugumu novākšanu  
no Jūsu ipašuma.  
Tālr. 29495199.

Pērk kombainu *Jeņisej*.  
Tālr. 28772537.

Pērk piena dzesētavu.  
Tālr. 26662114.

## Dažādi

VA sagatavošana TA, virsbūvju,  
izpūtēju metināšana, pretkorozijas  
apstrāde. Tālr. 26660640.

Zāģējam malku. Tālr. 22044458.

IT inženieris veic datortehnikas  
remontu, diagnostiku, apkopi,  
novērš citas problēmas.  
Tālr. 26510020.

Veic remontdarbus. Tālr. 28622331.

Vientuļa pensionāre meklē palīgu  
saimniecībā. Tālr. 22415335.

Dāvina 2 mēnešus vecus dusmīgus  
kucēnus. Tālr. 22489458.

## Līdzjūtības

Pietrūka spēka, lai uzvarētu,  
Pārtrūka stīga, kas stipra bija,  
Apklusa elpa, kas elpoja vēl vakar...  
Un sirds vairs nekad tā nepukstēs.  
Kad pēkšņi pārtrūkusi  
**PĒTERA KRAVALĀ** mūža  
pavediens, mūsu patiesa līdzjūtība  
siebai un dēļu **gimēmēm**.  
Annas tante, Vivina

Tik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē  
Mums neiznāks ar tevi parunāt,  
Un tava smaidu - vienkāršu un siltu  
Mēs paturēsim tikai atmiņās.  
Kad negaidīti baltajā mūžības  
celā jāpavada **PĒTERIS**  
**KRAVALIS**, skumju brīdī  
esam kopā ar sievu **Irēnu**,  
dēliem **Elgaru** un **Ediju**.  
Anna Pulkstene, Ausma Pušpure,  
R.Krūmiņas un S.Keiseles ģimenes

Domas sāp un neapstājas,  
Domām šodien gala nav.  
Akli logi. Tumša māja.  
Tumsā balta svece raud.  
Skumju un atvadu brīdi mūsu klusa  
un patiesa līdzjūtība **Marutai**  
**Maslovskai**, **MĀMIŅU** baltajā smilšu  
kalniņā pavadot.  
Intensīvās terapijas nodaļas  
kolektīvs

Noriet saule vakarā,  
Meža galus zeltīdamā.  
Nolikst klusi sīrma galva,  
Saules ceļu aizejot.  
Izsakām klusu un patieses līdzjūtību  
**Marutai**, **Margaritai** un **pārējiem**  
tuviniekiem, pavadot **MĀTI**,  
**VECMĀMINU** mūžības celā.  
Valentinas, Līvijas, Ainas ģimenes

Man bij' viens mūžs  
Un to es gribēju  
Priekš jums kā baltu rozi  
Uzziedināt. (I.Ziedonis)  
Kad pūpoli un sniegpulkstenes jau  
māj pavasarim, ir mūžībā aizgājusi  
**ELZA ŠADURSKA**.  
Dalām bēdu smagumu ar **meitu**  
**Marutu** un **pārējiem** tuviniekiem.  
Maruta, Gunārs, Anita, Jānis, Vaļa,  
Koļa, Rita Rīga, Alda

Tik tukšs un kluss nu kaktiņš, māt,  
Kurš varēs tavā vietā stāt,  
Kurš grūtā brīdi pierāks klāt?  
Neviens tik tuvs vairs nebūs, māt.  
Šajā sāpju un skumju brīdi kļusi  
mierinājuma vārdi un patiesa  
līdzjūtība **Marutai**, **MĀMIŅU** kapu  
kalniņā guldot.  
Pārtikas bloka kolektīvs, Daina

Uz spāniem dzērves nes jau  
pavasari  
Un saulē sniegpulksteņi zied.  
Un ir tik skumji, ir tik smagi,  
Ka tieši tagad tev ir jāaiziet.  
Izsakām patiesu līdzjūtību **Marutai**  
**Maslovskai** un **pārējiem**  
tuviniekiem, pavadot **MĀTI**,  
**VECMĀMINU** kapu kalniņā.  
Dominika Pomeranceva, Jekaterina  
Dubrovska, Alla Opanasjuka

Miers mūžigais ir tuvu mājām gājis  
Un savu daļu paņēmis ir līdz.  
Viss ir tāpat, tik kādas mājas logā  
Vairs spuldzes gaismu neieraudzīs  
rīts. (N.Dzirkale)  
Negaidītā sāpju brīdi esam kopā ar  
**Marutiņu** un **pārējiem**  
tuviniekiem, **MĀTI**, **VECMĀMINU**  
mūžībā pavadot.  
Livānu māju kaimiņi, Dakuļi

**Vaduguns**  
Indekss  
3004

IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS  
**IZDEVĒJES**  
SIA "BALVU VADUGUNS"  
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.  
LV 43203002982

**REDAKCIJAS ADRESE**  
TEĀTRA IELĀ 8  
BALVOS, LV-4501

N.R. SEB BANKA BALVU FILIĀLĒ  
Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5,  
kods UNLALV2X

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļ redakcijas viedokli.  
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem  
atbild to autors.

**REKLĀMA,**  
**SLUDINĀJUMI**

D.Dimitrijeva  
T. 64507018  
26161959  
FAKSS - 64522257

REDAKTORS E.GABRANOVs - T.64522534, 29360850  
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOJIČIKA - T.64522126

Z.LOGINA, LZINKOVSKA - T.64520962  
M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260  
A.LOČMELIS - T.64520961  
KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126  
GRĀMATVEDE S.BĒRZINA - T. 64507019  
ŠOFERIS A.KIRSANOVs - T. 27870730  
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv  
mājaslapa: vaduguns.lv

**Datorsalikums-**  
SIA "Balvu Vaduguns",  
G.LIELMANIS  
Iespēsts SIA "Latgales  
Druka", Rēzeknē,  
Baznīcas 28  
**TIRĀŽA - 3655**